

42.
TEDEN
SLOVENSKE
DRAME

27. 3.–11. 4. 2012

KAZALO

Častni pokrovitelj Tedna slovenske drame: dr. Danilo Türk	10
* UVODNE BESEDE	12
Minister za izobraževanje, znanost, kulturo in šport dr. Žiga Turk.....	12
Župan mestne občine Kranj dr. Mohor Bogataj	14
Direktorica Prešernovega gledališča Kranj Mirjam Drnovšček	16
* TEDEN SLOVENSKE DRAME – PODATKI O FESTIVALU	18
* GRUMOVA NAGRADA 2012	20
Dosedanji Grumovi nagrajenci	21
Nagovor predsednice žirije Diane Koloini	23
Besedila, ki so prispela na razpis za Grumovo nagrado 2012	28
Besedila, nominirana za Grumovo nagrado 2012	30
* ŠELIGOVA NAGRADA	35
V fokusu slovenska zgodovina in njene sodobne implikacije – beseda selektorice Amelie Kraigher	36
Predstave, prijavljene v izbor 42. tedna slovenske drame	41
Tekmovalni program	47
Spremljevalni program	49
* NAGRADA OBČINSTVA	50

* PREDSTAVE 42. TSD	51
TEKMOVALNI PROGRAM	52
Neda Rusjan Bric: Kdor sam do večera potuje skoz svet	52
Dušan Jovanović: Razodetja	54
Ivan Cankar: Pohujšanje v dolini šentflorjanski	56
Simona Semenič: zgodba o nekem slastnem truplu ali gostija ali kako so se roman abramovič, lik janša, štiriindvajsetletna julija kristeva, simona semenič in inicialki z. i. znašli v oblaku tobačnega dima	58
Miha Nemeč in Neje Valenti: Life®anti	60
Janez Janša: Kdo je naslednji	62
Marko Čeh (po romanu Ivana Tavčarja): Cvetje v jeseni	64
Tomaž Šalamun: Jaz, po katerem se lahko imenuje Ljubljana – Poker	66
SPREMLJEVALNI PROGRAM	68
Barbara Kapelj Osredkar, Lili Novy: Nekega dne in neke noči	68
Saša Pavček: Obleci me v poljub	70
Andrej Rozman Roza: Zaničniško odmaševanje	72
Iztok Mlakar: Sljehernik	74
Maks Soršak: Don't try this at home / Ne poskušaj tega doma	76
MEDNARODNI PROGRAM	78
Evald Flisar: Nora Nora	78
Evald Flisar: Vzemi me v roke	80
Matjaž Zupančič: Razred	82

*DODATNI PROGRAM	84
Mednarodna delavnica dramskega pisanja	85
Tri dame pišejo tri drame	85
Sodelovanje z mednarodnim gledališkim inštitutom ITI	88
Mentorji	90
Dramatičarke	93
Predstavitve knjige <i>Drame od A do Ž</i>	95
Mednarodno srečanje festivalov	96
Okrogla miza <i>Robovi slovenske dramatike</i>	97
Dan nominirancev	98
Zadrževanje prdca (G-FART)	99
Drobci jaza (dramski krožek študentov Filozofske fakultete)	101
Predstavitve knjige iz zbirke Grumovi nagrajenci	102
*41. TEDEN SLOVENSKE DRAME	103
Program	103
Nagrade	105

42. TEDEN SLOVENSKE DRAME

TOREK, **27. marec**, od 10.00 do 16.00

Mednarodna delavnica dramskega pisanja v sodelovanju
s slovenskim, hrvaškim in srbskim ITI-jem in Sterijevim pozorjem

ob 20.00

Slovesna otvoritev 42. tedna slovenske drame, v nadaljevanju predstava
Nede Rusjan Bric: KDOR SAM DO VEČERA POTUJE SKOŽ SVET
(Simon Gregorčič) (SNG Nova Gorica) TP

SREDA, **28. marec**, od 10.00 do 16.00

Mednarodna delavnica dramskega pisanja v sodelovanju
s slovenskim, hrvaškim in srbskim ITI-jem in Sterijevim pozorjem

ob 20.00

Lili Novy, Barbara Kapelj Osredkar: NEKEGA DNE IN NEKE NOČI
(Zavod Masa, Cankarjev dom, Zavod Maska) SP

ČETRTEK, **29. marec**, od 10.00 do 16.00

Mednarodna delavnica dramskega pisanja v sodelovanju
s slovenskim, hrvaškim in srbskim ITI-jem in Sterijevim pozorjem

ob 19.00

Predstavitev knjige *Drame od A(brama) do Ž(upančiča)* Alenke Goljevšček
(v sodelovanju s Slovenskim gledališkim muzejem)

ob 20.00

Evald Flisar: NORA NORA
(Bosansko narodno pozorište Zenica, BiH) MP

PETEK, **30. marec**, od 10.00 do 16.00

Mednarodna delavnica dramskega pisanja v sodelovanju
s slovenskim, hrvaškim in srbskim ITI-jem in Sterijevim pozorjem

ob 20.00
Evald Flisar: VZEMI ME V ROKE
(*TiK Graz, Gradec, Avstrija*) MP

SOBOTA, **31. marec**, ob 11.00
Mednarodno srečanje predstavnikov festivalov nacionalnih dramatik

ob 19.30
Dušan Jovanović: RAZODETJA
(*Mestno gledališče ljubljansko*) TP
Ogled predstave v Mestnem gledališču ljubljanskem

ob 20.00
Saša Pavček: OBLECI ME V POLJUB
(*Saša Pavček*) SP

NEDELJA, **1. april**, ob 20.00
Ivan Cankar: POHUJŠANJE V DOLINI ŠENTFLORJANSKI
(*Slovensko mladinsko gledališče*) TP

PONEDELJEK, **2. april**, ob 18.30
Andrej Rozman Roza: ZANIČNIŠKO ODMAŠEVANJE
(*KUD France Prešeren*) SP

ob 20.00
**Simona Semenič: ZGODBA O NEKEM SLASTNEM TRUPLJU ALI GOSTIJA
ALI KAKO SO SE ROMAN ABRAMOVIČ, LIK JANŠA, ŠTIRIINDVAJSETLETNA
JULIJA KRISTEVA, SIMONA SEMENIČ IN INICIALKI Z. I. ZNAŠLI
V OBLAČKU TOBAČNEGA DIMA** (*Zavod Imaginarni*) TP
Ogled predstave v zasebnem stanovanju na Tavčarjevi

TOREK, **3. april**, ob 20.00
Miha Nemeč, Nejc Valenti: LIFE®ANTI
(*Gledališče Glej, SNG Nova Gorica, KD TNK, VŠU Nova Gorica*) TP

SREDA, **4. april**, ob 20.00
Iztok Mlakar: SLJEHRNIK
(Gledališče Koper, SNG Nova Gorica) SP

ob 20.00

Simona Semenič: ZGODBA O NEKEM SLASTNEM TRUPLU ALI GOSTIJA
ALI KAKO SO SE ROMAN ABRAMOVIČ, LIK JANŠA, ŠTIRIINDVAJSETLETNA
JULIJA KRISTEVA, SIMONA SEMENIČ IN INICIALKI Z. I. ZNAŠLI
V OBLAČKU TOBAČNEGA DIMA (*Zavod Imaginarni*) TP
Ogled predstave v zasebnem stanovanju na Tavčarjevi

ČETRTEK, **5. april**, ob 16.00
Okrogla miza: Robovi slovenske dramatike
(v sodelovanju z Društvom gledaliških kritikov in teatrologov Slovenije)

ob 20.00

Maks Soršak: NE POSKUŠAJ TEGA DOMA / DON'T TRY THIS AT HOME
(*E.P.I. center, Zavod Zank*) SP

ob 20.00

Simona Semenič: ZGODBA O NEKEM SLASTNEM TRUPLU ALI GOSTIJA
ALI KAKO SO SE ROMAN ABRAMOVIČ, LIK JANŠA, ŠTIRIINDVAJSETLETNA
JULIJA KRISTEVA, SIMONA SEMENIČ IN INICIALKI Z. I. ZNAŠLI
V OBLAČKU TOBAČNEGA DIMA (*Zavod Imaginarni*) TP
Ogled predstave v zasebnem stanovanju na Tavčarjevi

PETEK, **6. april**, od 10.00 do 17.00
Dan nominirancev – predstavitev nominiranih besedil in pogovori o njih

ob 18.00

ZADRŽEVANJE PRDCA, bralna uprizoritev
(*Skupina G-FART in Oddelek za dramaturgijo AGRFT*)

ob 20.00

DROBCI JAZA (*Dramski krožek Oddelka za primerjalno književnost
in literarno teorijo Filozofske fakultete*)

SOBOTA, **7. april**, od 10.00 do 17.00

Dan nominirancev – predstavitev nominiranih besedil in pogovori o njih

ob 20.00

Janez Janša: KDO JE NASLEDNJI?

(Zavod Maska, Tanzquartier Dunaj (Avstrija), Inkonst Malmö (Švedska)) TP

Ogled predstave Stari mestni elektrarni – Elektro Ljubljana

NEDELJA, **8. april**, ob 20.00

Ivan Tavčar – Marko Čeh: CVETJE V JESENI

(Zavod Margareta Schwarzwald, Cankarjev dom, Društvo S.N.G.) TP

PONEDELJEK, **9. april**, ob 20.00

Tomaž Šalamun: JAZ, PO KATEREM SE LAHKO IMENUJE

LJUBLJANA – POKER *(Mini teater Ljubljana) TP*

Predstava bo potekala na različnih lokacijah v Kranju

TOREK, **10. april**, ob 17.00

Predstavitve nove knjige iz zbirke Grumovi nagrajenci:

Shocking Shopping Matjaža Zupančiča

(v sodelovanju z založbo Zelolepo)

ob 20.00

Matjaž Zupančič: RAZRED

(Tobolsko dramsko gledališče P. P. Eršova) MP

SREDA, **11. april**, ob 20.00

Sklepna slovesnost 42. tedna slovenske drame, podelitev nagrade Slavka Gruma, Šeligove nagrade in nagrade občinstva

TP – tekmovalni program

SP – spremljevalni program

MP – mednarodni program

foto: Žiga Srdjan Žvulović, F.A. Bobo

*ČASTNI POKROVITELJ
42. TEDNA SLOVENSKE DRAME
JE PREDSEDNIK REPUBLIKE
SLOVENIJE DR. DANILO TÜRK.*

Festival Teden slovenske drame si je že ob nastanku leta 1971 kot svoje glavno poslanstvo zastavil predstavitev uprizoritev, nastalih na podlagi slovenskih dramskih besedil. Dramsko ustvarjalnost moramo trajno krepiti in spodbujati. Pri tem ima Teden slovenske drame pomembno mesto.

Poseben mejnik v zgodovini festivala predstavlja uvedba nagrade Slavka Gruma za najboljše novo izvirno slovensko dramsko besedilo in Grün-Filipičevega priznanja za dosežke v slovenski dramaturgiji. Obema priznanjema, ki ju na festivalu podeljujejo od leta 1978, sta se pridružili še dve nagradi – leta 1999 velika nagrada za najboljšo uprizoritev po izboru žirije, ki se je pozneje preimenovala v Šeligovo nagrado, in leta 2006 nagrada občinstva. Od leta 2004 v okviru festivala vsako leto potekajo tudi delavnice dramskega pisanja, katerih namen je vzpodbuditi ustvarjanje mladih dramatikov.

Teden slovenske drame je v več kot štiri desetletja dolgem obdobju delovanja postal eden najpomembnejših slovenskih festivalov, ki ima velik vpliv na razvoj gledališke ustvarjalnosti pri nas in s podeljevanjem priznanj vzpodbuja slovenske dramatike k pisanju in gledališča k uprizarjanju slovenskih dramskih besedil. Z odločitvijo o sistematičnem prevajanju Grumovih nagrajencev v angleščino, ki je bila sprejeta leta 1999, ter z uvedbo mednarodnega programa v letu 2002 pa se festival vedno bolj uveljavlja tudi kot mednarodno središče sodobne dramatike in pomembno prispeva k uveljavitvi slovenske dramatike na tujih gledaliških odrih.

Za vse te uspehe čestitam vsem avtorjem in organizatorjem, ki sodelujejo pri pripravi in izvedbi festivala, in vam želim še veliko ustvarjalnosti pri nadaljnjem razvoju festivala.

dr. Danilo Türk,
predsednik Republike Slovenije

foto: Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport

DR. ŽIGA TURK,

minister za izobraževanje, znanost, kulturo in šport

Z velikim veseljem sem kot minister, pristojen za kulturo, sprejel vabilo prirediteljev 42. tedna slovenske drame v Kranju, naj prispevam nekaj misli za brošuro, ki spremlja ta dogodek.

Že samo število predstav, ki so jih gledališki producenti prijaviли na letošnji Teden, kaže na visoko raven gledališke ustvarjalnosti med Slovenci. Odkar je Anton Tomaž Linhart z *Matičkom* in *Županovo Micko* prvi nakazal pot slovenskemu gledališču, Slovenci gledališko umetnost sprejemamo kot del svoje identitete. Ni naključje, da na tako majhnem ozemlju deluje na področju uprizoritvenih umetnosti štirinajst institucionalnih gledališč, ki so v zadnjih

petih letih pripravila povprečno 80 premier letno in na 4.000 prireditev vsako leto privabijo okoli 700.000 obiskovalcev. Skratka, produkcija scenskih umetnosti je danes v Sloveniji bolj raznolika kot kdaj prej.

Teden slovenske drame v Kranju se odlikuje po tem, da predstavlja dela slovenskih avtorjev. Gre delno za klasike, vse do Cankarja, pa tudi za mlajše avtorje, ki se na slovensko sceno vključujejo v zadnjih letih; njihova ustvarjalnost le še potrjuje navezanost Slovencev na gledališče. Opozoriti je treba tudi na številne ljubiteljske organizacije, ki dramsko dejavnost uvrščajo v spored svojega delovanja, temelječega izključno na prostovoljstvu, pa na neinstitucionalne skupine gledališke alternative, kar še dodatno dopolnjuje ponudbo. Vse to kaže na izredno živahnost slovenskega gledališkega prostora.

Vlada to dejavnost po svojih močeh podpira. Leta 2011 je tako iz državnega proračuna za celotno oziroma delno financiranje dejavnosti institucionalnih gledališč namenila 23,2 milijona evrov, za programe nevladnih organizacij pa še dodatna 2,1 milijona. S temi sredstvi se sofinancirajo tudi večje prireditve, kot sta na primer Borštnikovo srečanje in seveda Teden slovenske drame. Še zlasti je pomembno, da ta manifestacija poteka v Kranju, s čimer dejansko prispeva k decentralizaciji velikih kulturnih prireditev v državi in kranjskemu občinstvu omogoča, da si v domačem gledališču ogleda prezer kakovostne slovenske dramske produkcije minulega leta.

Dovolite mi, da ob koncu čestitam prirediteljem Tedna slovenske drame, saj so pripravili izjemno bogat in pester spored, ter vsem obiskovalcem zaželim, da bi bile predstave, ki so jih organizatorji uvrstili v letošnji program, avtentično kulturno doživetje, tako ali pa še bolj kot v prejšnjih letih. Navsezadnje je zadovoljstvo občinstva vselej najlepše priznanje za organizatorje in vse nastopajoče.

Foto: Gorazd Kavčič

DR. MOHOR BOGATAJ,
župan Mestne občine Kranj

ZAKAJ HODIMO V GLEDALIŠČE?

V času inflacije avdio in vizualnih komunikacij, ekspanzije svetovnega spleta, imaginarnih družabnih omrežij, virtualne družbe in kar je še takih »stikov« z zunanjim svetom, ko nam ni treba niti vstati izza računalnika ali izpred plazma televizorja, se res porodi po svoje neprimerno vprašanje, zakaj sploh še imamo nekaj tako arhaičnega, kot je gledališče, kjer v živo spremljamo igrane zgodbe. Ko je v prejšnjem stoletju prišel film, so se pojavile napovedi, da bo to pomenilo zaton gledališča kot takega. Ni se

zgodilo, in med svetovno znanimi filmskimi imeni vedno znova kdo pove, da zanj ni večjega priznanja, da je v svojem poklicu res dober, kot če lahko nastopi na odrskih deskah pred resničnim občinstvom.

Pri nas prav veliko filmskega blišča domače produkcije nimamo, glede dostopnosti in uporabe virtualnih izdelkov pa za ostalim svetom prav nič ne zaostajamo. Pa vendar zdrav razum ostaja in z njim vrednote ter zavedanje, da kultura pomeni narodno identiteto. Gledališče je del slovenske kulture in se je ohranilo v vseh časih.

V Kranju smo ponosni, da imamo profesionalno gledališče, ki se razvija, ki pogumno širi dejavnost na mednarodno raven in je z organizacijo tradicionalnega pomladnega Tedna slovenske drame svojevrsten kulturni ambasador. Za letošnji izbor gledaliških uprizoritev, ki jih bomo videli na odru Prešernovega gledališča Kranj, selektorica pravi, da so po zvrstnosti izredno raznolike. Izbirala je med več kot petdesetimi deli, ki so bila premierno uprizorjena v letu 2011. Tudi ta podatek priča, da je gledališka umetnost še kako živa, tako profesionalna kot ljubiteljska.

Kaj nas torej vedno znova pripelje na naslednjo gledališko predstavo? Mislim, da je to energija, ki si jo lahko izmenjajo le ljudje v neposrednem stiku. Igralci jo dajejo občinstvu in občinstvo jo vrača, pa naj gre za dramo, komedijo, satiro, *stand up* komedijo, impro ligo, recital ali pogovor o gledališču. Bistveno je, da se ljudje srečajo in v živo govorijo drug z drugim. Stroji, pa naj jim rečemo prenosnik, pametni telefon, tablični računalnik ali kako drugače, tega k sreči ne zmorejo. Zato ostajamo ljudje, družba, in imamo dragoceno možnost, da se izražamo tudi prek gledališča.

Domačim ljubiteljem gledališke umetnosti in vsem gostom od drugod želim čim več veselja in zadovoljstva na predstavah v okviru 42. tedna slovenske drame.

Foto: Tania Mendillo

MIRJAM DRNOVŠČEK,
direktorica Prešernovega gledališča Kranj

SPOŠTOVANI USTVARJALCI, DRAGI GOSTJE!

Festivala nacionalne drame še nikoli nismo pripravljali v tako negotovem času. V času, ko smo izgubili samostojno ministrstvo za kulturo, in v času, ko ne vemo, koliko sredstev bo festivalu namenjenih. Zavedamo se, da so časi težki

in je zategovanje pasu neizogibno, a obenem upamo, da bo izpeljano tam, kjer je to potrebno in nujno, in ne tam, kjer bi se zaradi tega končala zgodba, ki prinaša rezultate. In Teden slovenske drame prinaša veliko uspešnih zgodb. Ne samo zato, ker spodbuja pisanje novih dram, ne samo zato, ker nagraduje tiste, ki so na svojem ustvarjalnem področju najboljši, ne samo zato, ker spodbuja uprizarjanje slovenske dramatike na domačih odrih, ampak tudi zato, ker slovenski dramatiki utira pot v mednarodni prostor. Dejavnost festivala v zadnjem desetletju na tem področju prinaša spodbudne rezultate, zato upamo, da tisti, ki odločajo o njegovi prihodnosti, tega ne bodo spregledali.

Če za trenutek pozabimo na drugačno, zgolj ustvarjalno razmišljanje in se postavimo na točko strogo kapitalističnega, lahko nedvomno zatrdimo: tudi uprizarjanje slovenske drame na domačih in tujih odrih je kapital in izvozno blago! In prepoznavnost Slovenije in slovenske kulture v času in svetu globalizacije je še kako pomembna. Samo to, kar nam je kot Slovencem lastnega in v čemer smo posebni, samo to je tisto, po čemer bomo kot narod ostali prepoznavni.

Čeprav letos še ne vemo, koliko sredstev bo festivalu namenjenih, smo ga zasnovali tako, da bomo lahko nanj ponosni – tisti, ki ga pripravljamo, in tisti, ki na njem sodelujejo. Festival že dolgo ne traja več samo »teden« in tudi letos bo Kranj v znamenju slovenske dramatike živel več kot štirinajst dni. Šestnajst predstav in vrsta spremljajočih dogodkov, od mednarodne delavnice dramskega pisanja, predstavitve knjig s področja slovenske dramatike, bralnih uprizoritev besedil, nominiranih za Grumovo nagrado, in predstavitve ustvarjalnosti študentov Akademije za gledališče, film, radio in televizijo ter Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, do okrogle mize o robovih slovenske dramatike in mednarodnega srečanja predstavnikov festivalov nacionalne dramatike v luči iskanja evropskih sredstev ...

Bo to dovolj, da se bomo srečali tudi na 43. tednu slovenske drame?

TEDEN SLOVENSKE DRAME

Teden slovenske drame je neposreden dedič prvega tedna slovenske drame v Celju iz leta 1955 ter Tedna slovenske dramatike, ki je leta 1963 in 1964 prav tako potekal v Celju. Prvo izdajo je Teden slovenske drame v Kranju doživel leta 1971 in do leta 1997 se je na festivalu predstavila vsakoletna produkcija uprizorjenih slovenskih dramskih besedil. Leta 1973 se je začel odpirati tudi navzven – najprej s povabilom gledališčem iz tedanjih jugoslovanskih republik, leta 2002 pa je na festivalu v okviru mednarodnega programa gostovala prva predstava, uprizorjena zunaj nekdanjega jugoslovanskega prostora.

Leta 1979 sta bili ustanovljeni dve nagradi: nagrada Slavka Gruma za najboljše novo izvirno dramsko besedilo, »ki pozitivno vpliva na širši razmah in kakovostno rast domačega literarnega ustvarjanja za gledališki oder« (Slavko Pezdir, »Podeljevanje nagrade Slavka Gruma in Grumovi nagrajenci 1979–2009«, *40 let Tedna slovenske drame*, PG, Kranj 2010), ter Grün-Filipičevo priznanje za dosežke v slovenski dramaturgiji. Natanko čez dvajset let, leta 1999, smo na Tednu slovenske drame začeli podeljevati veliko nagrado za najboljšo uprizoritev festivala, ki se je leta 2004 preimenovala v Šeligovo nagrado, leta 2006 pa je festival dobil še nagrado občinstva.

Pomemben mejnik v razvoju festivala so prinesle tudi delavnice dramskega pisanja, s katerimi od leta 2004 vzpodbujamo ustvarjanje mladih dramatikov, saj na AGRFT nimamo oddelka za dramsko pisanje in je pisanje dram prepuščeno predvsem posameznikom. Delavnice dramskega pisanja pomenijo pomemben premik k resnejšemu razvijanju in spodbujanju dramskega ustvarjanja.

Z bralnimi uprizoritvami besedil, nominiranih za nagrado Slavka Gruma (od leta 2003), in okroglimi mizami o teh besedilih v okviru dneva nominirancev (od leta 2007) skušamo nova dramska besedila približati slovenski gledališki javnosti in jim omogočiti čim hitrejšo pot do odra.

Leta 2009 se je festival povezal s slovenskim centrom Mednarodnega gledališkega inštituta – SC ITI, s katerim išče nove poti za prodor slovenske dramatike na tuje odre.

Leta 2010 je festival praznoval svojo štirideseto izdajo.

Leta 2011 smo v okviru Tedna slovenske drame začeli navezovati stike s sorodnimi festivali nacionalnih dramatik v tujini in tako omogočati novo promocijo slovenske dramatike.

GRUMOVA
NAGRADA
2012

Na natečaj za nagrado Slavka Gruma, ki ga vsako leto razpisuje Prešernovo gledališče Kranj v okviru festivala Teden slovenske drame, je letos prispelo 39 besedil, 6 jih je žirija v skladu s Pravilnikom Tedna slovenske drame izločila iz konkurence, ker so bila na natečaj poslana že lansko leto. V konkurenci za nagrado so ostala tudi tri besedila, ki so bila za nagrado nominirana na lanskem festivalu.

Žirija v sestavi dramaturginja Diana Koloini (predsednica), režiser in dramaturg Alen Jelen, dramaturginja Martina Mrhar, igralka Vesna Pernarčič in dramaturg in teatrolog dr. Tomaž Toporišič je tako v konkurenci dvainštiridesetih tekstov izbrala pet besedil in jih nominirala za nagrado Slavka Gruma:

- *Vaje za tesnobo* Vinka Möderndorferja,
- *Deset* Vinka Möderndorferja,
- *Stolp* Iva Svetine,
- *Baalram* rokgreja,
- in *Kaj sanjajo svinje* Žanine Mirčevske.

DOSEDANJI GRUMOVİ NAGRAJENCI

- 1979 DANE ZAJC: Voranc
- 1980 DUŠAN JOVANOVIĆ: Karamazovi
- 1981 RUDI ŠELIGO: Svatba
- 1982 DRAGO JANČAR: Disident Arnož in njegovi
- 1983 DOMINIK SMOLE: Zlata čeveljčka
- 1984 TONE PARTLJIČ: Moj ata, socialistični kulak,
RUDI ŠELIGO: Ana
- 1985 DRAGO JANČAR: Veliki briljantni valček
- 1986 DANE ZAJC: Kalevala
- 1987 JOŽE SNOJ: Gabrijel in Mihael
IVO SVETINA: Biljard na Capriju

- 1988 SERGEJ VERČ: Evangelij po Judi
1989 DRAGO JANČAR: Zalezujoč Godota
1990 DUŠAN JOVANOVIČ: Zid – jezero
1991 MILAN JESIH: En sam dotik
1992 IVO SVETINA: Vrtovi in golobica
1993 EVALD FLISAR: Kaj pa Leonardo?
1994 DUŠAN JOVANOVIČ: Antigona
1995 DRAGO JANČAR: Halštat
1996 IVO SVETINA: Tako je umrl Zaratuštra
1997 /
1998 MATJAŽ ZUPANČIČ: Vladimir
1999 ZDENKO KODRIČ: Vlak čez jezero
2000 rokgre: To
2001 ZORAN HOČEVAR: 'M te ubu!
MATJAŽ ZUPANČIČ: Goli pianist ali Mala nočna muzika
2002 O. J. TRAVEN: Ekshibicionist
2003 MATJAŽ ZUPANČIČ: Hodnik
2004 EVALD FLISAR: Nora Nora
2005 MATJAŽ BRIŠKI: Križ
2006 MATJAŽ ZUPANČIČ: Razred
2007 DRAGICA POTOČNJAK: Za naše mlade dame
2008 rokgre: Smeti na luni
2009 ŽANINA MIRČEVSKA: Konec Atlasa
SIMONA SEMENIČ: 5fantkov.si
2010 IVO PRIJATELJ: Totenbirt
SIMONA SEMENIČ: 24ur
IVO SVETINA: Grobnica za Pekarno
2011 MATJAŽ ZUPANČIČ: Shocking Shopping

DIANA KOLOINI,

predsednica žirije

Letošnja žirija za podelitev Grumove nagrade je besedila, ki so bila prijavljena na razpis, rešetala v času, ki ga je zaznamovala ukinitvev ministrstva za kulturo oziroma priključitev le-tega k večjemu ministrstvu – dogodka, ki je med številnimi odločitvami zadnjih mesecev, ki kulturo in umetnost potiskajo na družbeni rob ter v podrejenost kapitalskim in političnim interesom, ju plenijo, degradirajo in z njima manipulirajo, zgolj najbolj opažen in glasen. Žirantje smo na srečanjih seveda razpravljali predvsem o prebranih besedilih, ki predstavljajo letno bero aktualnega dramskega pisanja na Slovenskem. A vse naše dejanje in nehanje, pa tudi razmislek o novi dramatiki, je zaznamovalo aktualno dogajanje v slovenskem prostoru, ki preti, da bo kulturo in umetniško ustvarjanje v naši državi zožilo na skrajni minimum ali ju celo

izničilo. Zato si dovoljujem, da na tem mestu začenjam s citatom, ki o umetnosti (in torej tudi dramatik) in njenem pomenu v družbenem prostoru govori načelno.

Tej priložnosti primerno misel bi lahko našla pri marsikaterem umetniku ali mislecu, tudi iz slovenskega prostora. A naj tu, v droben opomin, da pri umetnosti ne gre samo za državotvorni argument majhne in mlade države, navedem misel tujega umetnika Jana Fabra:

»Prepričan sem, da imajo umetniki, ki svoje delo jemljejo resno, izjemno pomembno družbeno vlogo. Družba brez umetnikov bi samo sebe ubila. In države, ki skrbijo za umetnike, skrbijo za človeške vrednote.« (De/fo, 2005)

Problematičen odnos do kulture in umetnosti v naši družbi, ki se v zadnjih mesecih kaže še posebej brutalno, je zgolj ena izmed dimenzij, pravzaprav samo posledica problematičnega stanja sveta – tega našega sveta, v katerem je v imenu kapitalskih in političnih interesov peščice sleherno človeško življenje izpostavljeno siromašenju in plenjenju, degradaciji in manipulaciji.

S tem problematičnim stanjem v družbi in državi se ukvarja tudi velik del besedil, ki so prispela na letošnji natečaj za Grumovo nagrado. Med njimi so tudi taka, ki se še vedno posvečajo temam iz polpretekle slovenske zgodovine, eden od dramatikov je svoje delo namenil anomalijam življenja v nekdanjem socialističnem sistemu, delitve na bele in rdeče pa je še vedno zaslediti v številnih med njimi. Vendarle pa v teh besedilih prevladujejo teme in problemi, ki pretresajo današnje življenje na Slovenskem – dostikrat obdelani tudi na preveč splošen, celo klišejski način: socialne stiske, brezposelnost in brezizhodnost, pogosto se omenjajo tajkuni, stečaji in prevzemi, na hitro pridobljeno ali izgubljeno bogastvo, v eni igri nastopajo delavci iz tretjega sveta, ena izhaja iz motiva globalne ekološke katastrofe. Kar nekaj se jih – v povsem različnih zastavitvah – ukvarja z radikalno kritiko zdajšnje

ali nemara tudi prihodnje totalitarne države: enkrat s problematizacijo njene konstitucije, drugič z groteskno zaostritvijo sedanjih pojavov v negativno utopijo, tretjič z metaforično parabolo o ritualnem obnavljanju oblasti. Nova slovenska besedila se seveda ukvarjajo tudi s povsem drugačnimi tematikami. Pravzaprav je razpon tem, problemov, prostorov in časov v njih presenetljivo širok: kar nekaj jih je zasnovanih kot predstavitev biografije, lika ali inciacije umetnika (od Sapfo prek Schuberta do Gregorčiča), kar nekaj jih tematizira gledališče (od metagledališke parabole do reciklaž zgodovinskih osebnosti ali gledaliških likov). Nekaj je tu tradicionalne slovenske folklore, pa tudi zastavitev, ki se na izviren način lotevajo arhaičnih ali podeželskih motivov. Kot vselej je med igrami največ takih, ki v vsakdanjem okolju obdelujejo medosebne, erotične in družinske odnose; a samo ena se ukvarja s spolno zlorabo otroka, kar je bilo pred nekaj leti poglavitna tema slovenske dramatike. Kar precej je govorjenja o seksu (in tudi didaskalij, ki napotujejo na uprizarjanje le-tega) in bolj ali manj duhovitega, še večkrat pa ciničnega ali jamrajočega dialogiziranja o zadregah, travmah in problemih, ki ga spremljajo (ali onemogočajo). Tu so še igre, ki se ukvarjajo z osrednjimi etičnimi problemi sodobnega sveta, posameznikov, institucij (enkrat tudi katoliške cerkve oziroma Vatikana) in globalnega svetovnega ustroja. Pa tudi docela abstraktne, s formo poigravajoče se igre.

Posebej je razveseljivo, da so predložena besedila izjemno raznovrstna tudi v formalnem smislu oziroma v uporabi, iskanju in razvijanju kar najbolj različnih načinov pisave, oblikovanja snovi in dramske konstrukcije. Med letošnjimi so igre, ki jim služijo tehnike meščanske drame, poetične drame, ki sledijo veliki slovenski tradiciji tega žanra, tu so ljudske, »kuhinjske« in »kavarniške« igre pa besedila velikih dialoških disputov. Igra, oblikovana v sosledju kontrastnih, realistično zasnovanih prizorov pa tudi konstrukcije povsem raznorodnih postopkov. Med njimi je avtorska obdelava starega

dramskega vzorca, tu so različne reciklaže dobro znanih besedil. Drama, je na Slovenskem razmeroma nov dosežek. Igra, ki jo vodi stilistično izbrušen tok besed, in igra, ki metaforično podoba sveta gradi iz pravljičnih in poetskih motivov. Pa tudi igra, zgrajena na zaporedju verbalnih domislic, igre, ki so blizu absurdu in povsem eksperimentalne konstrukcije.

Takšna slogovna raznovrstnost je gotovo ohrabrujoča, saj priča o tem, da dramsko pisanje na Slovenskem osvaja nove postopke in meri tudi na nove uprizoritvene načine. Obenem pa je treba priznati, da je med besedili le malo takih, ki dosegajo moč celovitega dramskega dela. Po sodbi žirantov je med prebranimi komaj kdaj najti besedilo, ki bi brez težav zmoglo seči do uprizoritve ali (na drugi strani) ponuditi celovito bralsko doživetje.

Na razpis je prispelo devetintrideset dramskih besedil, pri presoji pa smo v skladu s pravilnikom upoštevali tudi tri, ki jih je lanska žirija uvrstila med nominirance za Grumovo nagrado. Med prvimi devetintridesetimi je bilo šest besedil, ki so bila na razpis prijavljena že v prejšnjih letih. Po premisleku smo se odločili, da bomo spoštovali pravilnik in jih pri izboranju nominirancev nismo upoštevali. Ob tem priznavamo, da so k pravkar opisani raznovrstnosti prav nekatera lanska besedila prispevala pomemben del, mislimo pa, da to ne spreminja bistveno celovite podobe sodobne slovenske dramatike. Med obravnavanimi besedili so bila štiri že uprizorjena. Tri izmed teh so bila napisana posebej za konkretno uprizoritev, pri kateri je avtor besedila tudi soavtor uprizoritve (enkrat glavni igralec, dvakrat režiser oz. režiserka). Sodimo, da je tovrsten avtorski podvig (ki v slovenskem prostoru sicer ni povsem nov) dobrodošel in dragocen, v obeh omenjenih primerih predstavlja tudi določen novum v slovenski gledališki pokrajini. Kot takega ga cenimo, čeprav smo se ob vnovičnem pretresu kvalitete posamičnih besedil odločili, da nobenega od omenjenih ne uvrstimo med nominirance.

Člani žirije obžalujemo, da nam pravilnik ne omogoča, da bi po lastni presoji v izbor uvrstili besedila, ki so bila napisana v zadnjem letu, a niso bila prijavljena na razpis. Sami smo letos opazili vsaj eno zanimivo dramsko besedilo, ki pa ga v skladu s pravilnikom ne uvrščamo med nominirance.

Dejstvo, da smo med nominirana besedila in v resno presojo o nagradi uvrstili dve igri, ki sta bili nominirani že lani, nemara priča o relativnem nezadovoljstvu s kakovostjo letos predloženih del. Žirantje ugotavljamo, da je med igrami, ki smo jih brali, dosti zanimivih zastavkov, vendar le redko kateri avtor uresniči potencial lastne ideje in izpiše celovito in umetniško prepričljivo delo. Kot bi večina od njih prehitro omagala v ustvarjalnem naporu, potrebnem za oblikovanje besedila, ki zmore izpolniti večer v gledališču ali pri bralski izkušnji.

Ob tem se lahko vrnem k začetku, obremenjenemu s citatom, ki umetniku postavlja visoke zahteve. In se z zaskrbljenostjo vprašam, kako (in komu je mogoče) v teh obremenjenih časih, preplavljenih z banalnostjo, najrazličnejšimi grožnjami, izpolnjevanjem birokratskih zahtev in brezupnim podpisovanjem protestov in peticij – sploh najti zbranost, energijo in pogum, ki so potrebni za to, da nekdo ustvari celovito umetniško delo. V tej državi, ki se morda res ne zaveda, da bi družba brez umetnikov samo sebe ubila. A država smo v resnici mi vsi, svoje politike moramo prepričati, da so dolžni skrbeti za človeške vrednote.

Ustvarjalnost ne bo zamrla, saj je nujna kot življenje samo, tudi dramska in gledališka ustvarjalnost. Prihodnost je odprta.

BESEDILA, KI SO PRISPELA NA RAZPIS ZA GRUMOVO NAGRADO 2012

Neda R. Bric KDOR SAM DO VEČERA POTUJE SKOZI SVET (Simon Gregorčič)

Srečko Fišer APRIL–DECEMBER, t. 1.

Franjo Frančič SREČANJA

Cene Gostinčar VERA, KRI, DOMOVINA

Justin Jauk BAR PRI ČARLIJU

Damjan Jensterle SANJE ALBINA LUCIANIJA

Milan Kleč DRUGA STRAN OTOKA

Filip Kocmur KVARTET

Zdrenko Kodrič in Borut Gombač ŽIVEL KARNEVAL

Kim Komljanec DELO NA BELO

Igor Košca DESET

Viki Leidkin ANTIGONA DVAJSET LET KASNEJE

Dušan Leskovar CLINIČNI DÉJÀ VU

Miran Mate DUŠAN

Tamara Matevc DOST MAM!

Iztok Mlakar SLJEHRNIK

Vinko Möderndorfer CHOPIN, MATURITETNA ETUDA, OPUS 58

Vinko Möderndorfer VAJE ZA TESNOBO

Miha Nemeč in Nejc Valenti LIFE®ANTI

Neznani avtor OKNO

Daniela Novak Sosa KAJ SANJAJO SVINJE ...

Olga Paušič EN HRIBČEK BOM KUPIL

Olga Paušič KOFETARJI

Vid Pečjak BEG V PRIHODNOST
Zdenko Perc EJ, ŽIVLJENJE, KAKO TE LJUBIM!
Tjaša Plazar IRIS
Cveto Preželj LEDENI MOŽJE
Cveto Preželj LOVSKI ČUVAJ
Dragica Potočnjak POSLEDNJI PRANGER
Boštjan Potokar HOMMAGE sedma vrsta
Rajko Ranfl TRI MINUTKE ZA VEČNOST
Peter Rezman LJUBLJANA – GOSPA SVETA ALI VOZI NAS VLAK V DALJAVE
Peter Rezman VEZANA VLOGA
rokgre BAALRAM
Simona Semenič ZGODBA O NEKEM SLASTNEM TRUPLU ...
Simona Semenič VSEGA JE KRIV BOŠKO BUHA
Ivo Svetina ADA SAPFO
Orlando Uršič NA ŠVEDSKEM JEDO LOSE
Primož Vresnik FRANZ SCHUBERT KOT VZGOJITELJ

***BESEDILA, NOMINIRANA
ZA GRUMOVO NAGRADO 2011,
KI SO OSTALA V KONKURENCI
ZA NAGRADO 2012***

Ivo Svetina: STOLP

Vinko Möderndorfer: VAJE ZA TESNOBO

Vinko Möderndorfer: SPALNICA ALI SVETI JURIJ UBIJA ZMAJA

BESEDILA, NOMINIRANA ZA GRUMOVO NAGRADO 2012

VINKO MÖDERNDORFER: **VAJE ZA TESNOBO**

Vaje za tesnobo, podnaslovljene kot »igra o današnjih dneh«, zarežejo v psihopatologijo sedanjosti z izjemno ostrino. So hkrati aktualno in izjemno tehnično izbrušeno delo, v katerem pred nami teče svet v vratolomnem tempu montaže dramskih atrakcij, skozi katere pronica banalen, a hkrati že kar boleč vsakdan. Situacije se prepletajo, stopnjujejo v nekakšnem novodobnem neoliberalnem vsakdanjiku, za katerega je značilen na videz neopazen, a usoden ritual: skoraj obredne prošnje kadroviku za službo; izvajanje vaj tantrične joge za bolj samozavesten spopad z realnostjo; brezkompromisno stvaren odnos starejšega in mlajšega tovarniškega delavca; »mož v obleki«, ki »fantu v obleki« obljublja provizijo in delnice podjetja, če mu za eno noč odstopi svojo punco, itn. *Vaje za tesnobo* brez tančic in olepšav odstirajo krvavo meseno tkivo vsakdana, v katerem je kupljivo vse, vključno s telesom iz mesa in krvi. Preplet vsakdanje krutih odnosov, v katerih se spletata ekonomija telesa in kapitala, učinkuje presenetljivo znano, tako da ne ugotavljamo več, da bi bil to lahko tudi svet okoli nas, ampak smo zgroženi ob groteskosti samopodobe oziroma samorazgaljenja neke tranzicijske nacije, ki je gotovo tudi ali predvsem slovenska. Tekstura *Vaj za tesnobo* je izjemno gosta, vase komajda pripusti kak žarek svetlobe. A takšno je tudi gledališče sveta, ki ga živimo vsak dan.

VINKO MÖDERNDORFER: *DESET*

Avtor v inovativno strukturiranem besedilu *Deset*, s podnaslovom *Dramska pesnitev*, izpisuje dramsko dogajanje na dveh ravneh; aktualen dramski čas in fragmente iz življenja »malih« ljudi pretanjeno sestavi v igrivo in hkrati kruto sliko obsednega stanja zaradi razvrednotenega bivanja. Gledališko etudo komponira tako, da v družbo šestih oseb (Mladenič, Mladenka, On, Ona, Starec, Starka), ki jih povezuje nujnost razjasnitve vprašanja »Kdo je ukradel? In kdo je okraden?«, vplete prosto plavajoče prizore ključnih trenutkov iz življenja tipičnih, a hkrati prepoznavno individualiziranih posameznikov. Njihove izkušnje iz različnih mejnih situacij v odnosih med moškim in žensko, odraslim otrokom in staršem, zaposlenim in delodajalcem ... se brez moraliziranja staknejo z navidez neulovljivimi vzgibi *sestavljenih* dramskih karakterjev, ki so zavezani igri iskanja (šest oseb išče »krivca«). Le-ta se z iztekom v grotesken obračun, v katerem drug drugega zadavijo, lucidno spoji s sugestivno izpisanimi človeškimi stiskami in tako poantira pretresljivo, tragikomično analizo odsotnosti empatije v sodobnem svetu.

IVO SVETINA: *STOLP*

Svetina je z dramsko pesnitvijo *Stolp* posegel v dve zgodovinski kulturni formaciji, antično Grčijo in njeno mitologijo na eni ter dobo romantike in njeno privilegirano zvrst, poezijo, na drugi strani. Hkrati pa se v tem prepletu preteklosti predvsem skozi pesnikove tehnopoetske intervencije ogleduje sedanjost. Prepletanje pa se na tej točki ne konča, siže umetelno prepleta fabulativne elemente realnosti oziroma dramske sedanjosti (v časovnici jo predstavlja obdobje francoske revolucije) in neke fiktivne zgodbe, ki je stvar dveh pesnikov, Hölderlina in Svetine, in pa dveh časov, romantike in časa po (post)moderni. Ti elementi se umetelno zlivajo v celovito entiteto, ki zrcali izjemno bogastvo Svetinovega dramsko-pesniškega sveta. *Stolp* je tako predvsem pesnikov poklon umetnosti in njeni singularnosti, hkrati pa tudi seizmograf ranljivosti, potresnosti umetniške kreacije ter statusa umetnosti in kulture v nemirnih, skrajno dramtiziranih časih, tistem francoske revolucije in tistem dvajsetega in začetka enaindvajsetega stoletja. V dramski pesnitvi kot posodi za jezike se srečujejo različne literarne taktike, ki pripadajo različnim prostorom in časom, sedanjosti in preteklosti in omogočajo »vzpostavitev privilegirane območja, v katerem se gledališče izreka kot tako«.

ROKGRE: **BAALRAM**

Igra *Baalram* kot da ni iz tega sveta. V celoti je stkana – pravzaprav izvezena – iz likov, motivov in zgodb iz starih, pa tudi novejših iger in epov, večinoma tistih, ki jih označujemo kot klasiko. Junaki antičnih tragedij so v njej pomešani s Shakespeareovimi v sprva presenetljivih kombinacijah, ki kmalu izkažejo svojevrstno logičnost. A ko mislimo, da smo ujeli *raison* neke povezave, se vanjo že vrine nov zasuk, iz Becketta na primer, in igra se zavrti v novo spiralo. Duhovite interpretacije in inteligentni zasuki se pri tem mešajo z banalnostmi in vsake logike osvobojenimi preskoki. V celoti pa igri uspe, da skonstruira kompleksno epopejo z okviri novo-starega mita. Ta rodeo prek klasične zakladnice sicer uporablja postopke in strategije, ki jih je častil danes že postarani postmodernizem. A v slovenski literaturi skoraj gotovo ni igre, ki bi s tolikšno spretnostjo in sladostrastnostjo reciklirala dobro znano in ljubljeno literaturo. Pri tem pa se zaveda tudi lastne nedokončnosti in možnosti novih variacij.

ŽANINA MIRČEVSKA: KAJ SANJAJO SVINJE

Igra *Kaj sanjajo svinje* s podnaslovom »ko kuhar doživi živčni zlom in se odreče svoji materi« je izrazito aktualna, angažirana kritika današnje kapitalistične družbe. Ljudje smo postali že politično apatični in – kar veje tudi iz dela *Kaj sanjajo svinje* – žal premnogokrat sprijaznjeni z lastno vlogo v tem absurdnem »kapitalistično-liberalnem igrokazu«. Toni, Oli Prišt, Betka, Tamala, Kostja, Petra Šterle in drugi mladi protagonisti nočejo takšnega sveta. Verjamejo v spremembe in drugačen, boljši svet. V igri začutimo ljudi, ki so zasedli borzo, čustva delavcev na grških ulicah, jezo in nemoč mladih na newyorškem Wall Streetu. V nas butajo boj proti pohlepu in kapitalistični nečimrnosti, jeza in nemoč.

Sodobna igra *Kaj sanjajo svinje* je spletena iz desetih prizorov, v katerih so ostro izrisani nemoč, hotenje, brezperspektivnost, človeški pohlep, odtujenost ... V hitrem navzkrižnem boju replik in prizorov se nam prikazujejo slike žrtev in manipulatorjev, staršev in učiteljev, odraslih in izgubljene mladine, lažne bolnice, starčka, brezposelnih in zapuščenih. A igra ni zgolj pesimistična podoba današnjega sveta. V njej se zrealita tudi optimizem in upanje, da se dá svet spremeniti brez boja za oblast.

Igra *Kaj sanjajo svinje*, ko kuhar doživi živčni zlom in se odreče svoji materi je zanimiva v svoji puzlasti strukturi prizorov, neposrednosti, angažiranosti ...

ŠELIGOVA
NAGRADA
2012

Foto: Marc Mutić

AMELIA KRAIGHER,
selektorica 42. tedna slovenske drame

V FOKUSU SLOVENSKA ZGODOVINA IN NJENE SODOBNE IMPLIKACIJE

Na poziv k prijavam v izbor za 42. teden slovenske drame se je odzvalo rekordno število gledaliških producentov s kar 46 predstavami, ki so bile premierno uprizorjene v letu 2011, sama pa sem jih v precep ujela še osem več, saj sem presodila, da lahko pridejo v poštev za selekcijo. K povečanju števila prijav so seveda botrovala od lani nekoliko bolj zaostrena festivalska pravila, ki neprijavljenim predstavam ne dajejo veliko možnosti za izbor v festivalski program. Porast števila prijaviteljev pa je predvsem razveseljiv pokazatelj, da Teden slovenske drame med slovenskimi gledališčniki očitno visoko kotira in da se ga večina ustvarjalcev želi udeležiti oziroma sodelovati na njem.

Festival ima dolgo in bogato tradicijo z več poslanstvi. Eno izmed njih je spodbujanje uprizarjanja slovenske dramatike doma in polagoma vendarle vse bolj tudi v tujini. Teden slovenske drame je tudi predvsem festival dramskih pisav, v središču njegovega zanimanja je dramsko besedilo. Kot tak, torej izrazito »tekstocentričen« festival sodobnega gledališča, ki je še dodatno profiliran z nacionalno provenienco avtorjev, pa selektorju vendarle dovoljuje, da pojem drame kot tekstovne podlage za gledališko uprizoritev razume dovolj široko, v skladu s sodobnimi teorijami drame in performativnih praks, s čimer se tudi lepo pokaže temeljna razlika med dvema medijema: dramo in gledališčem. Ob jasno določenih koordinatah, ki jih festivalu daje že njegovo ime, je bil moj osrednji kriterij pri izbiri programa seveda umetniška celovitost in prepričljivost predstav.

Uprizoritve, ki sem si jih ogledovala vse leto, so si tako v estetskem kot v žanrskem pogledu zelo različne. Že samo njihove predloge se razpenjajo vse od slovenske dramske klasike prek narodnoprebudne medvojnne drame in

partizanskih komadov do krstnih izvedb najnovejših gledaliških iger iz let 2010 in 2011. Ob njih so se znašle izvirne kompilacije besedil iz slovenskega literarnega kanona različnih avtorjev ter različnih žanrskih, tudi publicističnih provenienc, ki nimajo pretenzij po večkratnem uprizarjanju, in pa besedila, ki tako po svoji notranji kot zunanji formi niso dramska, ampak deskriptivna, nedialoška ali pa že povsem lirski ... Ta pestrost tekstovnih predlog je dodobra zajeta tudi v letošnjem tekmovalnem in spremljevalnem programu.

Pri premisleku o izboru me je delno presenetilo dejstvo, da se večina predstav, uvrščenih v festivalski program, tako ali drugače pogloblja v slovensko kulturno, družbeno in politično zgodovino – jo na novo odkriva, prebira, osmišlja in interpretira. V letošnjem izboru bomo srečali številne zgodbe, kraje in ljudi, ki so vpisani v naš kolektivni kulturni in družbeni spomin. Takšni so Jovanovičeva *Razodetja* v režiji Janeza Pipana, groteskni znotrajgledališki *Life@anti* Mihe Nemca in Nejca Valentija, zadnji del primorske zgodovinske trilogije Nede Rusjan Bric *Kdor sam do večera potuje skoz svet* o goriškem slavčku Simonu Gregorčiču. To so igre, ki nam na način spoja dokumentarnosti in fikcije prepričljivo spregovorijo o konfliktih med posameznikom in institucijo ter nam obenem kažejo, kako preteklost na različne načine odseva ali celo ponovno vznika v sedanosti, se prikazuje kot spomin, ponovitev, variacija minulega ali kot trdovratno vračanje starih, tudi arhetipskih ter nekaterih pregovornih nacionalnih vzorcev in stereotipov; Tauferjeva postavitev Cankarjeve farse *Pohujšanje v dolini šentflorjanski*, ki jo odlikujejo številni minuciozno izdelani igralski detajli, ter svobodna reinterpretacija Tavčarjevega *Cvetja v jeseni* Marka Čeha to počneta na izjemno duhovit, ironičen in s tem prav blagodejno osvobajajoč način.

Navkljub opaženim tematskim sorodnostim pa so izbrane predstave v estetskem in žanrskem pogledu izjemno različne. Med njimi se najde tudi

kak povsem izviren, enkratni gledališki format, kar je več kot razveseljivo dejstvo, ki priča o veliki razvitosti in razvejanosti sodobnega slovenskega gledališča, predstave v tekmovalnem programu pa še posebej zaznamujejo izrazite režiserske poetike. Sodobna radikalno feministična drama *Gostija* Simone Semenič v postavitvi Primoža Ekarta nas v intimi privatnega stanovanja za kuhinjsko mizo sooči s socialnim cinizmom globaliziranega sveta in z našo lastno krvoločnostjo. Druga angažirana predstava *Kdo je naslednji?* Janeza Janše pa je zanimiva, ker gledališko besedilo razume predvsem kot obliko bolj ali manj neposredne komunikacije z občinstvom, ki ga kliče na odgovornost za probleme v sodobni družbi. Teksti, ki se pojavijo v Janševi predstavi, so uporabljeni na številne zanimive načine: podani so v obliki angažiranih izjav ali monoloških izpovedi, kot *ready-made*, besedilo beremo v obliki fotostripa na videoprojekcijah in celo kot pravicato bralno dramo, pri kateri se dogodek nasilja, ki nam ga predočijo besede, odvije v gledalčevi glavi, ipd.

Lep primer tega, kako se nedramski material s prostorsko inscenacijo lahko izkaže kot izrazito dramatičen, ali natančneje, gledališko učinkovit, pa je ustvaril režiser Ivica Buljan, ki je modernistično poezijo našega mednarodno najbolj uveljavljenega pesnika Tomaža Šalamuna ugledališčil v niz ambientalnih performansov pod skupnim naslovom *Jaz, po katerem se lahko imenuje Ljubljana – Poker* in v njih jasno poudaril pesnikov urbani in svetovljanski duh.

Predstave v spremljevalnem programu so žanrsko izrazito raznorodne, pa tudi kakega drugega skupnega imenovalca jim ne bi mogli določiti. Predstava poezije in glasbe Saše Pavček *Obleci me v pošub* je zvrstno še najbližje Šalamunovemu *Pokru*, vendar sta njena postavitvev in interpretacija povsem drugačni: izčiščeni, intimni. Z biografskim gledališčem, poezijo in feminizmom se na poseben način ukvarja tudi Barbara Kapelj Osredkar

v predstavi *Nekega dne in neke noči*, ki življenje in delo slovenske pesnice Lili Novy prevaja v sugestivni in čustveno nabit fizičen in gibalni izraz, obenem pa jasno in spoštljivo govori zgodbo o življenju in delu prve dame slovenske poezije. Gledališki performans *Ne poskušajte tega doma* Maksa Soršaka je v žanrskem pogledu zagotovo najradikalnejša, a tudi izjemno napeta, ganljiva, celo katarzična gledališka izkušnja. Vpisuje se v tisti niz avtorskih performansov, ki odkrito spregovarjajo o občutljivi temi življenja s hudo in neozdravljivo boleznijo. *Sfjehrnik* Iztoka Mlakarja pa je iz povsem drugega testa: to je burkaško zašpiljena komedija s petjem, ki se napaja pri srednjeveškem žanru moralitete. Pri Cerkvi si je svojo formo izposodil še Andrej Rozman Roza, ustanovitelj in lucidni duhovni vodja gibanja zaničnikov, ki se zavzemajo za utopično ničto stopnjo davka na vse izdelke, ki širijo slovenski jezik. Roza svoje vernike in privrženice vabi na zabavna in dobrohotno angažirana *Zaničniška odmaševanja*, ki potekajo v dosledni obliki maše z duhovitimi pridigami, poučnimi zgodbami in nauki iz zgodovine našega jezika ter s pravo pravcato jezikovno spovednico za vse, ki jo vsaj občasno zagotovo potrebujemo: dogodek, ki je ves v znamenju navduše(va)nja nad bogastvom slovenskega pisanega in govorjenega jezika, naše literature in gledališča.

Rozina samozavest nam utegne priti še kako prav tudi pri razmišljanjih o moči in razsežnostih ugledališčenih besed na letošnjem Tednu slovenske drame.

PREDSTAVE, PRIJAVLJENE V IZBOR

42. TEDNA SLOVENSKE DRAME

(po abecednem redu producentov)

- 1. Bunker Ljubljana in Betontanc Ltd.**
Katarina Stegnar, Branko Jordan, Primož Bezjak: TAM DALEČ
STRAN – UVOD V EGO-LOGIJO
rež. Katarina Stegnar, Branko Jordan, Primož Bezjak, prem. 14. 10. 2010
- 2. Café teater**
Tone Partljič: SPRAVA
rež. Boris Kobal, prem. 3. 12. 2011 v Klub CD
- 3. Dramska šola Barice Blenkuš, skupina odrasli – začetni**
več avtorjev: MOJE ŽIVLJENJE Z MENOJ ali ŽIVLJENJU,
Z LJUBEZNIJO! JAZ
rež. Barbara Žefran, prem. 29. 5. 2011
- 4. E.P.I. CENTER in Cankarjev dom**
Marko Čeh: ASTROV VSTOPI V TOVARNO
rež. Marko Čeh, prem. 8. 12. 2011
- 5. E.P.I. CENTER in Zavod Zank**
Maks Soršak: NE POSKUŠAJ TEGA DOMA / DON'T TRY
THIS AT HOME
avtorski projekt Maksa Soršaka in Petre Veber, prem. 18. 1. 2011
- 6. Gledališče Glej in Festival Ex Ponto**
več avtorjev: MESNICA
rež. Sabina Schwenner, prem. 23. 9. 2011

7. **Gledališče Glej, Mesto žensk in Radio Študent**
več avtorjev: EKSPLOZIJA
rež. Barbara Kapelj Osredkar, prem. 25. 5. 2011
8. **Gledališče Glej, SNG Nova Gorica, KD TNK in VŠU UNG**
Miha Nemeč, Nejc Valenti: LIFE®ANTI
rež. Miha Nemeč, prem. 6. 3. 2011
9. **Gledališče Glej in Zavod Poza**
Jure Novak, Katarina Stegnar, Urška Brodar: ZATO SEM SREČEN
rež. Jure Novak, Katarina Stegnar, Urška Brodar, prem. 7. 12. 2011
10. **Gledališče Koper**
Evgen Car: ŠTORKLJE UMIRAJO
rež. Dušan Jovanović, prem. 21. 1. 2011
11. **Gledališče Koper**
Fran Milčinski: BUTALCI
rež. Jaka Ivanc, prem. 3. 10. 2011
12. **Gledališče SPZ Celovec**
Alenka Hain: RAZstava –AUSStellung
rež. Alenka Hain, prem. 5. 5. 2011
13. **Gledališče Toneta Čufarja Jesenice**
France Klinar: PLAVŽ
rež. Matjaž Koman, prem. 9. 7. 2011
14. **Imaginarni – zavod za kulturno dejavnost**
Simona Semenič: GOSTIJA
rež. Primož Ekart, prem. 13. 11. 2011
15. **KUD Baobab in Zavod Zofka**
Kim Komljanec: DELO NA BELO
rež. Kim Komljanec, prem. 28. 10. 2011 v LGL OZ

16. **KUD Moment in Klub KGB**
več avtorjev: BABI BABA BABO
rež. Minca Lorenci, prem. 15. 11. 2011 v KGB MB
17. **KUD Vesel teater**
Mile Klopčič: MATI in FILMSKI OBZORNIK: TOPLIŠKA
DOLINA – KULTURNA PRESTOLNICA SLOVENIJE
rež. Andrej Hudoklin in Rok Biček (filmski obzornik), prem. 13. 3. 2011
18. **Lutkovno gledališče Ljubljana**
Maja Borin: ŽUŽKERADA
rež. Jaša Jamnik, prem. 4. 3. 2011
19. **Lutkovno gledališče Ljubljana**
Dragica Potočnjak: PROV HUDO
rež. Andrej Jus, prem. 12. 5. 2011
20. **Lutkovno gledališče Ljubljana**
Janja Vidmar: BREZ
rež. Eva Nina Lampič, prem. 5. 10. 2011
21. **Lutkovno gledališče Ljubljana in Gledališče Koper**
William Shakespeare – Andrej Jaklič: ROMEO & JULIJA
rež. Jaka Ivanc, prem. 27. 5. 2011
22. **Maska Ljubljana, Španski borci, En-Knap in Društvo Rož**
Barbara Bulatović, Aleš Mustar, Jaka Šimenc: FENG ŠUS V
GLEDALIŠČU BREZ IGRALCA
rež. Barbara Bulatović, Aleš Mustar, Jaka Šimenc, prem. 29. 9. 2011
23. **Maska Ljubljana, Tanzquartier Dunaj (A) in Inkonst Malmö (Švedska)** več avtorjev: KDO JE NASLEDNJI?
rež. Janez Janša, prem. 6. 11. 2011

24. **Mestno gledališče ljubljansko**
Dušan Jovanović: RAZODETJA
rež. Janez Pipan, prem. 24. 3. 2011
25. **Mestno gledališče Ptuj in Lutkovno gledališče Maribor:**
Aleš Šteger: KURENT
rež. Saša Jovanović in Peter Srpčič, prem. 9. 9. 2011 in 15. 9. 2011
26. **Mini teater**
Tomaž Šalamun: JAZ, PO KATEREM SE LAHKO IMENUJE
LJUBLJANA – POKER
rež. Ivica Buljan, prem. 30. 8. 2011
27. **Pavček, Saša**
Pavček, Saša: OBLECI ME V POLJUB
avtorski projekt Saše Pavček, prem. 13. 1. 2011
28. **Pernarčič & Pernarčič in Gledališče EU**
Vesna Pernarčič: ČAS ZA TANGO
rež. Primož Ekart, prem. 25. 3. 2011
29. **Prešernovo gledališče Kranj**
Vinko Möderndorfer: LIMONADA SLOVENICA
rež. Vinko Möderndorfer, prem. 16. 12. 2011
30. **Rozinteater**
Andrej Rozman Roza: HIPHOPHONDRIJA,
rež. Sebastijan Starič, prem. 19. 11. 2011
31. **Slovensko ljudsko gledališče Celje**
Erich Kästner – Jaka Andrej Vojevec: PIKICA IN TONČEK,
rež. Jaka Andrej Vojevec, prem. 2. 12. 2011

32. **Slovensko mladinsko gledališče**
Ivan Cankar: POHUJŠANJE V DOLINI ŠENTFLORJANSKI
rež. Vito Taufer, prem. 6. 3. 2011
33. **Slovensko mladinsko gledališče**
Maruša Geymayer-Oblak: DIVA SVETNICA MATI PRASICA,
avtorski projekt Maruše Geymayer-Oblak, prem. 8. 3. 2011
34. **Slovensko mladinsko gledališče**
Klaus Mann – Žanina Mirčevska: MEFISTO,
rež. Eduard Miller, prem. 25. 5. 2011
35. **Slovensko mladinsko gledališče, Lutkovno gledališče
Ljubljana in Gledališče Konj**
Ivo Svetina: STOLP,
rež. Silvan Omerzu, prem. 6. 11. 2011
36. **SNG Drama Ljubljana**
Vinko Möderndorfer: NEŽKA SE MOŽI,
rež. Jaka Andrej Vojevec, prem. 15. 4. 2011
37. **SNG Nova Gorica**
Milan Jesih: GRENKI SADEŽI PRAVICE,
rež. Andrej Jus, prem. 17. 3. 2011
38. **SNG Nova Gorica**
Ivan Cankar: HLAPCI,
rež. Miha Golob, prem. 6. 10. 2011
39. **SNG Nova Gorica**
Neda Rusjan Bric: KDOR SAM DO VEČERA POTUJE SKOZ SVET
(Simon Grgorčič)
rež. Neda Rusjan Bric, prem. 15. 9. 2011

40. **SNG Nova Gorica in Gledališče Koper**
Iztok Mlakar: SLJEHRNIK
rež. Vito Taufer, prem. 24. 11. 2011 in 25. 11. 2011
41. **SNG Nova Gorica in Mestno gledališče ljubljansko**
Giovanni Boccaccio, Ira Ratej, Matej Krajnc, Milko Lazar:
DEKAMERON
rež. Boris Kobal, prem. 19. 2. 2011 in 24. 3. 2011
42. **Slovensko stalno gledališče Trst**
Ivan Cankar – Miha Golob: IV@N CANKAR – POLN PROFIL,
rež. Miha Golob, prem. 11. 5. 2011
43. **Šentjacobsko gledališče**
Ivan Cankar: ZA NARODOV BLAGOR,
rež. Jure Novak, prem. 29. 10. 2011
44. **ŠKUC Gledališče**
Inga in Heiner Müller – Olga Grad: PRIMER INGE M.,
rež. Nick Upper, prem. 22. 12. 2011
45. **Zavod Margareta Schwarzwald, Cankarjev dom in Društvo S.N.G.**
Ivan Tavčar – Marko Čeh: CVETJE V JESENI,
rež. Marko Čeh, prem. 23. 2. 2011
46. **Zavod Masa in Cankarjev dom**
Lili Novy – Barbara Kapelj Osredkar: NEKEGA DNE IN NEKE
NOČI,
rež. Barbara Kapelj Osredkar, prem. 12. 1. 2011

TEKMOVALNI PROGRAM

(po abecednem redu producentov)

Gledališče Glej, SNG Nova Gorica, KD TNK, VŠU Nova Gorica

Miha Nemec, Nejc Valenti:

LIFE®ANTI

Režiser Miha Nemec

Mestno gledališče ljubljansko

Dušan Jovanović:

RAZODETJA

Režiser Janez Pipan

Mini teater Ljubljana

Tomaž Šalamun:

JAZ, PO KATEREM SE LAHKO IMENUJE

LJUBLJANA – POKER

Režiser Ivica Buljan

Slovensko mladinsko gledališče

Ivan Cankar:

POHUJŠANJE V DOLINI ŠENTFLORJANSKI

Režiser Vito Taufer

SNG Nova Gorica

Neda Rusjan Bric:
KDOR SAM DO VEČERA POTUJE SKOZ SVET
(Simon Gregorčič)

Režiserka Neda Rusjan Bric

Zavod Imaginarni

Simona Semenič:
ZGODBA O NEKEM SLASTNEM TRUPLU
ALI GOSTIJA ALI KAKO SO SE ROMAN ABRAMOVIČ,
LIK JANŠA, ŠTIRIINDVAJSETLETNA JULIJA KRISTEVA,
SIMONA SEMENIČ IN INICIALKI Z. I. ZNAŠLI V OBLAČKU
TOBAČNEGA DIMA

Režiser Primož Ekart

Zavod Margareta Schwarzwald, Cankarjev dom, Društvo S.N.G.

Ivan Tavčar – Marko Čeh:
CVETJE V JESENI

Režiser Marko Čeh

Zavod Maska, Tanzquartier Dunaj (Avstrija), Inkonst Malmö (Švedska)

Več avtorjev:
KDO JE NASLEDNJI?

Režiser Janez Janša

SPREMLJEVALNI PROGRAM

(po abecednem redu producentov)

E.P.I. center, Zavod Zank

Maks Soršak:

NE POSKUŠAJ TEGA DOMA / DON'T TRY THIS AT HOME

Gledališče Koper, SNG Nova Gorica

Iztok Mlakar:

SLJEHRNIK

Režiser Vito Taufer

Pavček, Saša

Saša Pavček:

OBLECI ME V POLJUB

KUD France Prešeren

Andrej Rozman Roza:

ZANIČNIŠKO ODMAŠEVANJE

Zavod Masa, Cankarjev dom

Lili Novy – Barbara Kapelj Osredkar:

NEKEGA DNE IN NEKE NOČI

Režiserka Barbara Kapelj Osredkar

NAGRADA OBČINSTVA

Nagrado občinstva podeljujemo v sodelovanju z Mestno občino Kranj in *Gorenjskim glasom* od leta 2006. Zanj se potegujejo vse predstave iz tekmovalnega, spremljevalnega in mednarodnega programa, prejme pa jo uprizoritev, ki dobi najvišjo oceno gledalk in gledalcev.

Glasovanje bo tudi letos potekalo neposredno po vsaki predstavi z glasovalnimi listi (anonimno ali neanonimno), ki bodo na voljo v foajeju. Prav tako bodo glasovalni listi objavljeni v vsaki številki *Gorenjskega glasu*, ki bo izšla med festivalom. Med neanonimnimi ocenjevalci bomo izžrebali pet nagrajencev, ki jim bo Prešernovo gledališče Kranj poklonilo gledališki abonma za sezono 2012/2013, *Gorenjski glas* pa polletno naročnino na časopis.

42.

TEDEN
SLOVENSKE
DRAME

Četrtek, 29. marca, ob 20.00 • TEKMOVALNI PROGRAM
Slovensko narodno gledališče Nova Gorica
Neda Rusjan Bric
KDOR SAM DO VEČERA POTUJE SKOZ SVET (Simon Gregorčič)

Režiserka: Neda Rusjan Bric

Skladatelj: Aldo Kumar • Dramaturginja: Martina Mrhar • Lektor: Srečko Fišer • Avtorica scenskih videov: Polona Zupan • Realizatorica igranega filma: Polona Zupan • Scenografa: Rene Rusjan, Boštjan Potokar • Kostumografka: Tanja Zorn Grželj • Oblikovalec svetlobe: Samo Oblokar • Avtor video animacije: Matic Leban • Avtor posnetkov Soče: Marko Krašovec • Scenograf (film): Aleksander Blažica • Direktor fotografije (film): Aljoša Korenčan • Asistent kamere (film): Jan Perovšek • Mojster luči (film): Damjan Žumer • Oblikovalec in snemalec zvoka (film): Boštjan Kačičnik • Tehnična podpora snemanja (film): A Atalanta

IGRAJO: Mladi Simon Gregorčič: Peter Harl • Simon Gregorčič: Blaž Valič • Stari Simon Gregorčič: Ivo Barišič • Dragojila Milekova: Vesna Vončina k. g. • Gregorčičeva mati: Dušanka Ristič • Fran Erjavec: Gorazd Jakomini • Ženska (film): Marjuta Slamič • Njen brat, duhovnik (film): Matej Puc k. g.

Biografska drama o goriškem slavčku, ki je pred več kot sto leti hrepenel in svoje srce izlival v pesmi, je zgodba o vzponih in padcih človeka, globoko razmišljajočega in še globlje čutečega do vsega, kar ga obdaja.

Življenjska pot pesnika, nenavadno razgibana za katoliškega duhovnika, odseva duh časa, v katerem se rojevata želja po narodni enotnosti in borba za obstanek slovenskega jezika. Gregorčičeva misel o teh velikih vprašanjih je zapisana v številnih narodno-buditeljskih pesmih. Dolgoletni boj, ki se je vnel med njegovimi privrženci in zagretimi nasprotniki, je prerasel v skoraj politični obračun med svobodomisleci in tradiconalisti. Napadi na njegovo občutljivo srce, sprva tako čisto, odprto in osvobodeno vsake zlonamernosti, so v umetniku sprožili dvom vase in v umetniško moč. Nenehne ustvarjalne krize in depresije so botrovale vse hujšim težavam z zdravjem, ki jim je na koncu podlegel. Skozi vse to pa kot žarek presevajajo neizpolnjena, nikoli pozabljena čustva do dekleta, iz katerih so vzklile najlepše ljubezenske pesmi.

Avtorica besedila in režiserka Neda R. Bric se po predstavah *Trieste–Alessandria embarked* (*Štorja od lešandrink*) in *Eda – zgodba bratov Rusjan* v svojem novem delu še tretjič loteva primorske tematike, saj je prepričana, da nam pogled v zgodovino lahko pomaga razumeti in oblikovati našo sedanost. Gregorčičeva življenjska pot jo vodi k spraševanju o pritisku institucij – najsi bo to cerkev, družina, šola ali država – na človeka. Se jim dandanes še vedno enako uklanjamo? Je moč z njimi sobivati ali se je proti njim nujno boriti?

Sobota, 31. marca, ob 19.30 • TEKMOVALNI PROGRAM
Mestno gledališče ljubljansko
Dušan Jovanović:
RAZODETJA

Foto: Barbara Čeferin

Avtor uprizoritvene priredbe, režiser in dramaturg: **Janez Pipan**

Scenograf: **Marko Japelj** • Kostumografka: **Bjanka Adžić Ursulov** • Avtor glasbe: **Mitja Vrhovnik Smrekar** • Lektorica: **Barbara Rogelj** • Oblikovalec svetlobe: **Andrej Hajdinjak**

IGRAJO: Svetozar Karamazov: **Sebastian Cavazza** • Natalija, njegova prva žena: **Bernarda Oman** • Branko, njun sin / Branko kot otrok: **Jure Henigman / Jordan Arih k. g.** • Dejan, njun sin / Dejan kot otrok: **Domen Valič / Natan Luka Vihar k. g.** • Nataša, njegova žena: **Tjaša Železnik** • Olga, Svetozarjeva druga žena: **Maja Šugman k. g. / Jana Zupančič** • Janez, njun sin / Janez kot otrok: **Matej Puc / Ivo Vitez k. g.** • Viktor Bizjak, Olgin brat: **Primož Pirnat** • Bojana, njegova žena: **Tanja Dimitrievska** • Borka, učiteljica: **Judita Zidar** • Steva: **Jožef Ropoša** • Vasko, novinar, alias Prevzgojitelj, alias Šerif: **Gašper Tič** • Matičar, alias Rambo: **Boris Kerč** • Pevka: **Marta Kosturska k. g.** • Strojepiska, Negovalka: **Tina Abram k. g.** • Stražnik v zaporu, Pripadnik ljudske milice: **Borislav Horvat k. g.** • Natakari: **Rafael Rijavec k. g.**

Razodetja govornijo o družini Svetozarja Karamazova od njegove zaljubljenosti v strojepisko pri Tanjugu Olgo, o usodi njegovih otrok, ki jih pokonča ali onesposobi vojna, dotaknejo se politične, četniške emigracije, usode starih udbovcev, zdaj nosilcev tranzicije.

Dušan Jovanović je ključne osebe in zaplet *Razodetij* povzel po svoji drami *Karamazovi* (1980) ter jih nadgradil s številnimi (avto)citatnimi nanosi iz drugih besedil. *Razodetja* dopisujejo tisto, česar izhodiščna igra še ni mogla zaobjeti, teh trideset let, v katerih se je vse spremenilo; prišla je demokratizacija, prišli so nacionalizmi, tranzicija, vojne v regiji, žrtve, ranjeni in razseljeni, nove države na kadavru stare. Ideologijo je zamenjal kapital, od zgoraj dirigirano poročanje in skrb za resnico, eno samo, je zamenjala poplava informacij, ki včasih onemogoča, da bi zaradi posamičnosti ugledali celoto, zaradi dreves – gozd. Igra je spisana za nazaj, ozira se na čas tik po drugi svetovni vojni pa vse do današnjega, dramske osebe so postavljene v čas, ki je dokončno mimo. Usodo Svetozarjeve vdove in njegovih treh sinov spremljamo od negotovih štiridesetih prek viharnih šestdesetih in krvavih devetdesetih let do danes. *Razodetja* se končujejo ob koncu milenija, ki ga časovno označuje zemeljski plaz v Logu pod Mangartom kot orientacijski datum.

Predstava bo v okviru Tedna slovenske drame odigrana v Mestnem gledališču ljubljanskem. Organiziran bo avtobusni prevoz iz Kranja.

Nedelja, 1. aprila, ob 20.00 • TEKMOVALNI PROGRAM
Slovensko mladinsko gledališče
Ivan Cankar:
POHUJŠANJE V DOLINI ŠENTFLORJANSKI

Foto: Ziga Koritnik

Režiser: Vito Taufer

Dramaturga: Nebojša Pop-Tasić in Tomaž Toporišič • Avtor glasbe: Andrej Goričar • Kostumografka: Barbara Stupica • Scenograf: Viktor Bernik • Koreografa: Rosana Hribar in Gregor Luštek • Lektorica: Mateja Dermelj • Oblikovalec luči: Matjaž Brišar • Oblikovalca maske: Barbara Pavlin in Empera3zz • Oblikovalec zvoka: Silvo Zupančič • Asistentka dramaturgije: Anita Volčanjšek

IGRAJO: Krištof Kobar, imenovan Peter: Blaž Šef • Jacinta: Uroš Kaurin • Župan: Dario Varga • Županja: Ivan Godnič • Dacar: Ivan Peternelj • Dacarka: Matej Recer • Ekspeditorica: Marko Mlačnik • Učitelj Šviligoj: Matija Vastl • Notar: Sandi Pavlin k. g. • Štacunar: Željko Hrs • Štacunarka: Robert Prebil • Cerkovnik: Boris Kos • Popotnik: Uroš Maček • Zlodej: Janja Majzelj

Hudobna komedija, ki več kot stoletje po nastanku vznemirja zaradi svoje dionizičnosti, odprte oblike in aktualne vsebine. Sveže avtorsko videnje Vito Tauferja in igralcev SMG zarisuje zemljevid naše notranje in zunanje doline šentflorjanske.

Cankarjeva dramatika je vedno aktualna. Kot tako so jo tudi vedno postavljali na oder. *Pohujšanje v dolini šentflorjanski* pa je zaradi svoje alegorične narave še toliko bolj pripravno, da vsakič znova nagovori svoje trenutno občinstvo. O tem pričajo številne uprizoritve, saj gre za eno najbolj uprizarjanih slovenskih dramskih besedil.

Janko Kos ugotavlja, da ima Cankarjevo *Pohujšanje številne* prvine ljudske igre, prek tega pa tudi tradicionalne vaške zgodbe, toda tradicionalni motivi imajo v tej drami novoromantični pridih; taka sta tudi razbojniški umetnik Peter in Jacinta kot prisproda avtonomne umetniške ustvarjalnosti.

Vito Taufer ima za seboj že dolgo, razburljivo in pomembno režisersko pot, in kar nenavadno se zdi, da se doslej še nikoli ni soočil s Cankarjem. *Pohujšanje* vidi predvsem kot univerzalno, brezčasno pravljico, kot nesramen in neotesan *buffo*.

Ponedeljek, 2., sreda, 4., in četrtek, 5. aprila, ob 20.00 •

TEKMOVALNI PROGRAM

Zavod Imaginarni

Simona Semenič:

***ZGODBA O NEKEM SLASTNEM TRUPLJU ALI GOSTIJA
ALI KAKO SO SE ROMAN ABRAMOVIČ, LIK JANŠA,
ŠTIRIINDVAJSETLETNA JULIJA KRISTEVA, SIMONA SEMENIČ
IN INICIALKI Z. I. ZNAŠLI V OBLAČKU TOBAČNEGA DIMA***

Režiser: Primož Ekart

Dramaturginja: Simona Hamer • Kostumografka: Elena Fajt • Lektorica: Maja Cerar

IGRATA: Branko Jordan in Iva Babić

Ekskluzivna uprizoritev, zgrajena na povsem nekonvencionalnem besedilu; v njej se ob postreženem truplu za eno mizo srečajo liki, igralca in gledalci.

Za veliko jedilno mizo, na kateri so s kredo na določenih mestih zapisana imena obiskovalcev in na katero protagonista (Mornar in Truplo) postopoma dopisujeta še imena sodelujočih dramskih oseb, se odigra subverziven in duhovit obed.

Besedilo pred mogotce današnjega časa – ruskega bogataša, politika, filozofinjo, dramatičarko in nogometaša – postavlja napol dokumentarne zgodbe o trpljenju anonimnih žensk.

Posebno razsežnost daje predstavi neposredna, intimna bližina med gledalci in obema protagonistoma; uspe ji spregovoriti o tem, da smo na tej gostiji anonimnih trpljenj navzoči nekako vsi.

Predstava bo uprizorjena v zasebnem stanovanju.

Torek, 3. aprila, ob 20.00 • TEKMOVALNI PROGRAM
Gledališče Glej, Slovensko narodno gledališče Nova Gorica, KD Teater
na konfini in Visoka šola za umetnost Univerze v Novi Gorici
Miha Nemeč in Nejc Valenti:
LIFE@ANTI

Režiser: Miha Nemeč

Dramaturg: Nejc Valenti • Kostumografa: Anamarija Cej in Miha Nemeč • Scenografa: Anamarija Cej in Niki Bonetti • Oblikovalec luči: Samo Oblokar • Oblikovalca maske: Tina Prpar in Anka Strosar • Avtor glasbe: Branko Rožman • Avtor songa: Miha Nemeč

IGRAJO: Človek literat: Peter Harl • Človek Arna Hadžialjevič: Arna Hadžialjevič • Človek intendant, Človek občudovalec: Luka Čimprič • Človek igralka: Maja Nemeč

Life®anti so ekstravagantna predstava o slovenski gledališki zgodovini, nastala na podlagi polemičnih časopisnih člankov, ki sta jih pisala literat Etbin Kristan in intendant gledališča Fran Milčinski in so bili objavljeni v *Slovenskem narodu* leta 1900.

Life®anti so gledališki projekt. Serija gledaliških dogodkov. *Life®anti* so besedilo na podlagi stališč realnih oseb, Literata (Etbina Kristana) in Intendanta (Frana Milčinskega). *Life®anti* so borba, spopad Titanov, fosil slovenske kulturne zgodovine, odkrit, da bi osvetlil današnji čas. Relikt. *Life®anti* so secesija, blatenje, novice. *Life®anti* so oglaševanje. *Life®anti* so Divji zahod naše kulturne zgodovine in sedanjosti. Dogajajo se v obdobju »ločitve duhov«, ostrih strankarskih ideoloških nasprotij, ki so ponujala in ponujajo jasnejše pa tudi mračnejše poglede v kulturno in občo prihodnost. *Life®anti* so OFF projekt. *Life®anti* so Veliki poč in Gospa iz Astrahana. *Life®anti* so igra s petjem. *Life®anti* so avtorski in režijski prvenec, so avantgarda, so tradicija. *Life®anti* pomenijo biti viden, biti slišan. *Life®anti* so zgodovina, ki noče biti pozabljena.

Sobota, 7. aprila, ob 20.00 • TEKMOVALNI PROGRAM
Zavod Maska, Tanzquartier Dunaj (Avstrija), Inkonst Malmö (Švedska)

Janez Janša:

KDO JE NASLEDNJI?

Avtor koncepta in režiser: Janez Janša

USTVARJALCI IN IZVAJALCI: Adriano Wilfert Jensen, Boštjan Narat, Jelena Rusjan, Irena Tomažin, Vito Weis, Grega Zorc, Nataša Živković • **Dramaturginja:** Simona Semenič • **Tehnični direktor:** Igor Remeta • **Izvršna producentka:** Tina Dobnik

Performans odpira vprašanja o odgovornosti posameznika v sodobni družbi recesije, šoka, negotovosti in brezbriznosti. Kaj je dejanje, ki lahko prinese spremembo? Je demokracija samo prazen obred neskončnih dialogov, ki ne vodijo nikamor? Kdo bo prevzel odgovornost in kaj naredil? Šel do konca? Je nasilje edina rešitev?

Performans razgrinja to vprašanje z dokumentarnim in fikcijskim pristopom. Projekt *Kdo je naslednji?* je sestavljen iz filma, glasbe, koreografije in ustvarja polje, v katerem se veliko igralcev in veliko imen pogaja o dejanju. Vključno z gledalci. Zagotovo je treba nekaj narediti, nujno. Vprašanje pa je, kaj je treba narediti in kdo bo to naredil. Lahko naredimo kaj v gledališču? Je gledališče prostor za akcijo?

Predstava bo v okviru Tedna slovenske drame odigrana v Stari mestni elektrarni – Elektro Ljubljana. Organiziran bo avtobusni prevoz iz Kranja.

Nedelja, 8. aprila, ob 20.00 • **TEKMOVALNI PROGRAM**
Zavod Margareta Schwarzwald, Cankarjev dom in Društvo S.N.G.
Marko Čeh (po romanu Ivana Tavčarja):
CVETJE V JESENI

foto: Emina Djukić

Režiser: Marko Čeh

Scenograf: Marko Turkuš • Kostumografka: Branka Pavlič • Avtor glasbe: Laren Polič Zdravič • Oblikovalka: Emina Djukić

IGRAJO: Aljoša Ternovšek, Tina Vrbnjak, Maruša Kink, Jernej Gašperin, Tomislav Tomšič

Jesen je. Ne vemo, ali bo sploh še kdaj pomlad. In kakšna bo. Črna komedija z okruški najboljšega, kar je ustvaril slovenski kulturni prostor.

S pomočjo montaže nekaterih večnih zgodb slovenskega kulturnega prostora in likov, s katerimi so se in se še identificirajo generacije Slovencev, gradi predstava most med preteklostjo in sedanjostjo in pojasnjuje, kje smo bili, in se sprašuje, kje smo.

Zgodba glavnih junakov je prikazana skozi prizore in stavke slovenske literature, od Voranca prek Cankarja do Tavčarja, ki so nam vsem že vpisani v podzavest. Liki iz slovenske književnosti so sumljivo podobni ljudem, ki jih tudi danes srečujemo na ulicah. Potem pa pride še Medved. Vedno pride še en Medved. Se je v vsem tem času kaj spremenilo? Niso Tavčarjeve besede nenavadno aktualne? In ali se ne spomnimo te zgodbe malo drugače? Je Meta res to rekla?

Ponedeljek, 9. aprila, ob 20.00 • TEKMOVALNI PROGRAM

Mini teater Ljubljana

Tomaž Šalamun:

**JAZ, PO KATEREM SE LAHKO IMENUJE LJUBLJANA –
POKER**

Foto: Tomi Lombar

Režiser: Ivica Buljan

Oblikovalka prostora: Petra Veber • Avtorji glasbe: Mitja Vrhovnik Smrekar ter Miha Petric, Andraž Polič, Nejc Kržič in Sergej Randelović • Kostumografka: Ana Savić Gecan • Dramaturška sodelavka: Nika Leskovšek

IGRAJO: Olga Kacjan, Ana Karić, Radko Polič, Robert Walth, Marko Mandić, Niko Goršič, Marko Cindrić, Marine de Missol, Raoul Fernandez, Laurent Sauvage, Lukas Zuschlag, Ditka Haberl, Stipe Kostanić, Jernej Gašperin in Jose

GLASBENIKI: Miha Petric (kitara), Andraž Polič (kitara), Nejc Kržič (bas), Sergej Randelović (bobni)

Poklon umetniku, ki je s svojo senzualno in telesno poezijo, erudicijo in preprostostjo prerasel okolje, v katerem živi.

Tomaž Šalamun je s svojim prefinjenim razumevanjem umetnosti spremenil literarno življenje nekdanje Jugoslavije in s pristopom k eksistencialni izkušnji kot nečemu, kar bi moralo rezultirati v enkratni lirski viziji, pomagal generacijam umetnikov na poti do osebne in javne emancipacije.

Režiser Ivica Buljan je kot strasten oboževalec poezije Tomaža Šalamuna zbral in v performans vgradil različne pesmi, vse od zbirke *Poker* iz leta 1966 do pesnikovih zadnjih besedil.

Šalamunova poezija je bila vgrajena v ambient starega mestnega jedra v Ljubljani, uprizorjena na različne načine in v več jezikih, s čimer je simbolično posegla v svoj prostor in čas in ga hkrati preseгла.

Predstava bo odigrana na različnih lokacijah v Kranju.

Sreda, 28. marca, ob 20.00 • SPREMLJEVALNI PROGRAM
Zavod Masa, Cankarjev dom in Zavod Maska
Barbara Kapelj Osredkar, Lili Novy:
NEKEGA DNE IN NEKE NOČI

Avtorica, režiserka, scenografka in kostumografka: Barbara Kapelj Osredkar

NASTOPATA: Martina Maurič Lazar, Gregor Luštek • Glasba: Nabukazu Takemura, Béla Bartók, New Order, Connie Francis • Glasovi: Draga Ahačič, Janez Messesnel, Peter Petek, Rapa Šuklje, Ciril Zlobec • Producent: Žiga Kariž

Predstava, ki skuša iz podob na ulicah stare Ljubljane stkati pripoved o Lili Novy in njenem svetu.

»Stopnice in povsod stopnice! Povej, kaj iščemo! Ali si ti klic iz mene ali jaz klic iz tebe? Sem jaz stkana okoli tebe?«

Tako se v eni od pesmi sprašuje Lili Novy, rojena Haumeder, slovenska pesnica in prevajalka poezije. Barbara Kapelj Osredkar pravi, da jo že od otroških let z neznansko močjo vleče njena podoba, vklesana v kamen na Starem trgu. Poskuša jo odkriti, razbrati, se ji približati, jo raziskati. Jo najti na ulicah stare Ljubljane, na mostovih, v pogovorih, v zgodbah, v njeni poeziji. Ter stkati pripoved o Lili in njenem svetu.

Avtorica Barbara Kapelj Osredkar je ob odkrivanju »prave« Lili Novy zgradila delno dokumentarno strukturo, prepleteno z njeno poezijo, in pognala na oder dva komentatorja, otroka, ljubimca, klovn in angela, ki se na božični večer na Klosterwiesergasse v Gradcu igrata vedno isto zgodbo: odkrivata in podoživljata občutek o Lilinem življenju, da bi razpletla le del njenega donečega koraka, odmev njenega glasu.

Sobota, 31. marca, ob 20.00 • SPREMLJEVALNI PROGRAM

Avtorski projekt

Saša Pavček:

OBLECI ME V POLJUB

Foto: Maj Pavček

70

Režiserka: Saša Pavček

IGRA: Saša Pavček

GLASBENIKI: Aljoša Rijavec, Šemsudin Dino Džopa, Jan Oršič

*Obleci me v poljub
in ne sprašuj,
če me kaj greje.*
(Iz pesmi *Pofjub kostum*)

Saša Pavček ni le igralka, saj je že leta 2003 napisala dramski prvenec *Čisti vrelec ljubezni*, ki je bil nominiran za Grumovo nagrado in pozneje uprizorjen na velikem odru ljubljanske Drame. Dve leti za tem je izšel njen knjižni prvenec *Na odru zvečer*, trenutno pa je najbolj aktualna pesniška zbirka *Obleci me v poljub*.

Prav pri tej zbirki poezije se je Saša Pavček odločila besedo nadgraditi še z glasbo, in nastal je gledališko-glasbeni večer, kjer se moč govornje besede prepleta s tenkočutno glasbo, ki je nastajala ob improvizacijah na njeno poezijo in se razvila v izvrstne kompozicije, ki so še najbolj sorodne muzikalu in filmski glasbi.

Skozi pesmi interpretka pripoveduje ljubezensko zgodbo in nagovarja k veri v medsebojno ljubezen in spoštovanje človekove svobode ter nas s sproščeno radostjo potegne v magijo gledališke izpovedi.

Ponedeljek, 2. aprila, ob 18.30 • SPREMLJEVALNI PROGRAM
KUD France Prešeren

Andrej Rozman Roza:
ZANIČNIŠKO ODMAŠEVANJE

Jaz sem **za** nič

IGRAJO: kenguru Andrej Rozman Roza • organist Goran Završnik • ministrant Juš Milčinski • ženski zbor Ana Duša, Ana Marija Mitić, Višnja Fičor in gostje

Junija 2009 je Andrej Rozman Roza ustanovil versko skupnost tistih, ki »verjamejo, da je v Sloveniji možna ničta stopnja DDV na vse proizvode, ki širijo temelj slovenske države, slovenski jezik«. Obredi z glasbeno in pevsko spremljavo so s svojo radoživno družbeno angažiranostjo še najbliže kabaretu.

»Ker brez slovenskega jezika ne bi bilo slovenske države, se mi zdi nedržavotvorno obdavčit izdelke, ki ta jezik širijo. Še posebej zato, ker gre za izdelke, ki se razen izjemoma ne morejo prodajati zunaj slovenske države in so torej na širšem tržišču v neenakopravnem položaju z izdelki, katerih uporabnost ni omejena s slovenskim jezikovnim prostorom. Ta pa je tako majhen, da so ti izdelki že zaradi svojih nizkih naklad dražji od tistih, ki širijo že brez tega bolj razširjene jezike. Ker se pogosto omenja, da zaradi evropske zakonodaje ničta stopnja DDV pri nas ni mogoča, hkrati pa v isti Evropski uniji Veliki Britanci svojih knjig ne obdavčujejo, je treba v prizadevanju malih Slovencev najprej premagati prepričanje, da je ničta stopnja nemogoča. Verjamem, da je to mogoče doseči tudi s pravnimi argumenti. Vendar bo slovenska država v kratkem polnoletna, pa tega ni storil še nihče. Zato nam očitno ne ostane drugega kot vera, ki je, kot vemo, premaknila že marsikaj.«

Andrej Rozman Roza: *Zakaj sem ustanovil versko skupnost*

Sreda, 4. aprila, ob 20.00 • SPREMLJEVALNI PROGRAM
Gledališče Koper in Slovensko narodno gledališče Nova Gorica
Iztok Mlakar:
SLJEHRNIK

Foto: Radovan Čok

Režiser: Vito Taufer

Scenograf in kostumograf: Samo Lapajne • Avtor glasbe: Iztok Mlakar • Oblikovalca svetlobe: Samo Oblokar in Jaka Varmuž • Oblikovalka maske: Nastja Starič

IGRAJO: Sljehrnik: Iztok Mlakar • Žena: Marjuta Slamič • Revež, Žandar, Pravniki: Rok Matek • Mati: Teja Glažar • Prijatelj, Politik: Igor Štamulak • Rufjana: Ajda Toman • Finančnik, Bog: Ivo Barišič • Smrt: Radoš Bolčina • Instrumentalni trio: David Trebižan, David Šuligoj in Roman Kobal

»Kaj čmo, pomagat se ne da: življenje žepni je format pekla.«

V življenju ni nič gotovega – razen smrti in davkov. To zelo dobro ve tudi Mlakarjev slehernik, novodobni slovenski bogataš, katerega duša uživa v blagostanju, dokler na vrata ne potrka brezsrčna izterjevalka, pred katero ni moč ubežati.

Iztok Mlakar je navdih tokrat našel pri Hugu Hofmannsthalu, ki je natanko pred sto leti za salzburški festival napisal *Slehnika*, igro o smrti bogatega človeka, katere motiv izhaja iz angleške srednjeveške moralitete (*The Sonnyng of Everyman*).

Mlakarjev sodobni Jožef Slehernik - Pepi je razpet med tu in onstran: tu pleše med Ženo, Revežem, Komparetom, Žandarjem, Putano ter sveto trojico, Pravnikom, Politikom in Finančnikom, onstran pa med Smrtjo, Bogom, Materjo in Hudičem. Bistvena razlika v razumevanju poante motiva pa se seveda vzpostavi v razpletu, saj junaka po vrtničenju skozi moderne preizkušnje na koncu poti ne čaka odrešenje, ampak ...

Četrtek, 5. aprila, ob 20.00 • SPREMLJEVALNI PROGRAM

E.P.I. center in Zavod ZANK

Maks Soršak:

NE POSKUŠAJ TEGA DOMA / DON'T TRY THIS AT HOME

Foto: Miha Fras

76

Režiser: Maks Soršak

IGRAJO: Maks Soršak, Diana Koloini / Katarina Stegnar

Gledališki performans, v katerem avtor v intimnem okolju razgali svoje zdravstveno stanje in svoj odnos do življenja.

Za tistega, ki svojo bolezen skriva, ni zdravila. (kitajski pregovor)

»Pri tej bolezni je težko reči, kaj je najtežje ... Mislím, da je odvisno od vsakega posameznika in njegovega doživljanja sveta. Pri nekom je to življenje z bolečino, pri drugem izguba dostojanstva, zase pa bi rekel, da najprej spoznanje, da nisi neranljív in da se 'te stvari' dogajajo tebi in ne prijatelju, znancu, nekómu tretjemu ...«

Maks Soršak

Četrtek, 29. marca, ob 20.00 • MEDNARODNI PROGRAM
Bosansko narodno pozorište Zenica
(Bosansko narodno gledališče Zenica), Bosna in Hercegovina
Evald Flisar:
NORA NORA

Foto: BNP Zenica

Prevajalec: Josip Osti

Režiserka: Lajla Kaikčija

Scenografka in kostumografka: Sabina Trnka • Koreograf: Semir Šerić • Avtor glasbe: Igor Kasapović • Producent: Hazim Begagić • Izvršni producent: Adnan Rešić

IGRAJO: Nora 1: Lana Delić • Nora 2: Snežana Vidović • Helmer 1: Enes Salković • Helmer 2: Saša Handžić

Sodobna Flisarjeva parafraza Ibsenove klasike o strasteh, prevari in svobodi.

Evald Flisar je v svetu zagotovo eden najbolj znanih slovenskih literatov, saj so bila njegova prozna in dramska dela doslej prevedena v dvaindvajset jezikov. V drami *Nora Nora* nas sooča z večnim dramatičnim odnosom med moškim in žensko, z večnim vprašanjem, kako ljubezni podaljšati »rok trajanja«, s tem pa odpira tudi večno dilemo o tem, kaj ljubimo, kadar ljubimo, zakaj smo tako težko sami in očitno še težje za vedno skupaj.

Bosansko narodno gledališče Zenica je bilo ustanovljeno leta 1950. Na repertoarju imajo veliko sodobnih in angažiranih dram. Uprizarjali so dela najpomembnejših svetovnih, jugoslovanskih in bosanskohercegovskih avtorjev. Bosansko narodno gledališče je zgradilo prepoznaven slog in zavzema pomembno mesto med gledališči v Bosni in Hercegovini.

Predstava bo opremljena s slovenskimi nadnapisi.

Petek, 30. marca, ob 20.00 • MEDNARODNI PROGRAM
Theater im Keller (Gledališče v kleti), Gradec, Avstrija
Evald Flisar:
VZEMI ME V ROKE (NIMM MICH IN DEINE HÄNDE)

Prevajalec: Alfred Haidacher

Režiser in scenograf: Alfred Haidacher

Oblikovalca zvoka in svetlobe: Andreas Thaler in Sarah Füssl

IGRATA: Maja: Mayuna Hasebe • Iztok: T. G. Schubert

Zgodba o življenju in učenju, o ljubezni in žrtvovanju, o upanju, brezupu in smrti.

Zgodba se dogaja v kletnem antikvariatu, ki je tik pred bankrotom. Ostareli in na smrt bolni lastnik skuša prek oglasa najti občasno pomoč. K njemu pride Maja. Sam je sicer že obupal, vendar ona prinese svežo energijo in zamisli, saj je življenje še ni potolklo, hkrati pa se zaveda, da mora nekako preživeti. Med njima se razvije igra s čustvi, ki jo vodi ona.

Preprosta ljubezenska zgodba pa je večplastna. Govori tudi o koncu civilizacije knjige, kot smo jo poznali doslej. Nekaj upanja polaga v roke mladi generaciji. Kaj pa lahko mlada generacija glede na sedanje stanje in čas, ki ga živimo, sploh doseže? *Vzemi me v roke* je torej tudi drama o času, ki ga živimo.

Theater im Keller (Gledališče v kleti) je eno najstarejših neodvisnih gledališč v Avstriji in širše; v repertoarju namenjajo poseben poudarek praizvedbam avstrijskih, nemških in svetovnih avtorjev. Od leta 1999 gledališče pogosto uprizarja slovenske avtorje, zato je tudi reden gost Tedna slovenske drame; tokrat na njem sodeluje že četrtič.

Torek, 10. aprila, ob 20.00 • MEDNARODNI PROGRAM
Tobolsko dramsko gledališče P. P. Eršova (Тобольский
драматический театр имени П. П. Ершова), Tobolsk, Rusija
Matjaž Zupančič:
RAZRED (КЛАСС)

Foto: Tobolsko dramsko gledališče P. P. Eršova

Prevajalec: Maksim Rejno

Režiserka: Dejana Nikolovska

Scenograf in kostumograf: Aleksej Panenkov • Hišni režiser: Valerij Medvedjev

IGRAJO: Vodja seminarja: Sergej Griaznov • Stilistka: Liana Tokareva • Schultz: Jurij Mazur • Santori: Vasilij Mikulski • Terapevtka: Natalija Ponomareva • Moški: Marat Kamalijev • Hišnik: Anvar Gumirov, Nikolaj Makarenko

Vesela igra o žalostnih stvareh: kako preoblikovati človeka v korporativno zver.

V *Razredu* je človek vržen v kolesje mašinerije videzov, ki jo proizvajajo tržniki, stilisti, piarovci sodobnega korporativnega sveta. V Zupančičevi drami se kaže novi položaj delavskega razreda. Razredni boj se je spremenil v multidisciplinarno terapijo, v kateri ob množici samooklicanih strokovnjakov človek subjekt ostaja bolj sam kakor kdaj prej.

Razred Matjaža Zupančiča je leta 2006 prejel Grumovo nagrado.

Tobolsko dramsko gledališče velja za najstarejše gledališče v Sibiriji, kjer začetki gledališke dejavnosti segajo v leto 1705, samo gledališče pa so odprli leta 1899. Glede na svoj pomen in repertoar velja za nacionalno gledališče, v njem pa uprizarjajo tako klasiko kot moderno dramatiko. Posebno pozornost posvečajo sodobnim delom.

Tako je uprizoritvi Zupančičeve drame botrovala predstavitev Grumovih nagrajencev, ki sta jo na Festivalu sodobne dramatike v Tobolsku pripravila Prešernovo gledališče Kranj in Teden slovenske drame.

Predstava bo opremljena s slovenskimi nadnapisi.

DODATNI
PROGRAM

MEDNARODNA DELAVNICA DRAMSKEGA PISANJA

Od torika, 27. marca, do petka, 30. marca

TRI DAME PIŠEJO TRI DRAME

Od leta 2004, ko smo na Tednu slovenske drame v okviru spremljevalnega programa prvič uvedli DELAVNICE DRAMSKEGA PISANJA, se je njihov koncept spreminjal in razvijal v skladu z interesi udeležencev in našimi finančnimi zmožnostmi ter idejami. Preskusili smo že vse, od mednarodnih delavnic, na katere smo povabili pomembne goste iz tujine, do bolj individualno zastavljenega programa z najvidnejšimi slovenskimi dramatikami kot mentorji.

Že leta 2004 smo DELAVNICE izpeljali v okviru mednarodnega sodelovanja z angleškim gledališčem Royal Court iz Londona in revijo *Sodobnost* in jih naslednje leto nadaljevali v enaki obliki. V letih, ki so sledila, so se mednarodnim delavnicam aktivno pridružili še British Council in PreGlej ter zavod Integrali, v zadnjih letih pa smo jih razširili še na področje psihodrame in odkrivanje kreativnih potencialov pisanja pod vodstvom režiserja Tomija Janežiča in z uglednimi mednarodnimi strokovnjaki s tega področja. Na delavnicah so v teh letih sodelovali tudi uveljavljeni srbski in hrvaški dramatikami in gledališki teoretiki ter seveda mladi dramatikami. In ena od delavnic, ki se je začela na TSD, se je potem uspešno nadaljevala na festivalu Sterijevo pozorje, na katerem prav tako posebno pozornost posvečajo mladim dramatikom in njihovi promociji.

Tega sodelovanja sem se spomnila lani, ko smo se z dramaturginjama Tatjano Ažman in Petro Pogorevc vozile proti Novemu Sadu Sterijeveму pozorju naproti. V njuni prijetni družbi se mi je sredi vojvodinske ravnice tako porodila zamisel, da bi bilo tovrstno sodelovanje na TSD vredno nadaljevati, skupaj s slovenskim (z njim že nekaj let sodelujemo) in srbskim centrom ITI (ki ima svoje najdejavnejše člane prav na Sterijevelem pozorju), pa tudi s hrvaškim centrom ITI, katerega člane smo lani (prav tako kot srbske) gostili v Kranju na 41. tednu slovenske drame.

Med festivalom se je ideja še razvijala in ugotovili smo, da bi bilo idealno, če bi na TSD v sodelovanju s srbskim in hrvaškim centrom ITI organizirali tripartitno *Delavnico dramskega pisanja*, na kateri bi sodelovali trije mladi obetavni dramatik oziroma dramatičarke in mentorji iz omenjenih držav. Začela bi se na TSD v Kranju, nadaljevala v Zagrebu in sklenila v Novem Sadu z bralno uprizoritvijo dram, ki bi jih dramatik napisali pod vodstvom mentorjev iz Slovenije, Hrvaške in Srbije. Ko sem načrt skupaj s predstavnico slovenskega ITI-ja Tatjano Ažman razkrila članu srbskega ITI-ja Svetislavu Jovanovu in odgovornim na Sterijevelem pozorju, so ga z navdušenjem sprejeli. Z vso pripravljenostjo sta jo sprejela tudi predstavnika hrvaškega ITI-ja Željka Turčinović in Jasen Boko, in priprave so stekle.

V Prešernovem gledališču smo za slovenskega mentorja predlagali dramatika, gledališkega in filmskega režiserja ter pisatelja Vinka Möderndorferja, ki je sodeloval že na kar nekaj delavnicah na TSD in se je izkazal kot izvrsten in priljubljen mentor. Prav tako se nam je zdelo smiselno, da mentorstvo na Hrvaškem prevzame dramaturg, dramatik, pisatelj in eden najbolj dejavnih članov hrvaškega centra ITI ter predsednik Mednarodnega foruma dramatikov ITI UNESCO Jasen Boko, ki je bil zadnji dve leti tudi član žirije za Šeligovo nagrado na TSD in je imel tako priložnost od blizu spoznati

ustroj našega festivala. Iz srbskega centra ITI so za mentorja predlagali dramaturga in izrednega profesorja na Fakulteti dramskih umetnosti Boška Milina.

In kdo so tri mlade dame, ki bodo na delavnicah napisale nove drame? Simona Hamer, Sanja Savić in Lana Šarić so nadarjene in obetavne dramatičarke, ki jim bomo na delavnicah omogočili soočenje njihovih pristopov k dramski »materiji« s tremi mentorji. Predvsem pa poglobljeno in individualno delo.

Za razliko od začetkov leta 2004, ko je bil program delavnic koncipiran pretežno kolektivno, se je leta 2007 pojavila potreba po bolj individualno zastavljenem sodelovanju mladih dramatikov z mentorji. DELAVNICO DRAMSKEGA PISANJA smo zato tistega leta oblikovali v želji, da bi povezali generacijo mladih dramatikov z generacijo mladih režiserjev in igralcev ter tako spodbudili zanimanje za mlado dramatiko tudi na ravni generacije. In prav na tej je sodelovala dramaturginja in dramatičarka Simona Hamer, ki je pod mentorstvom Sunčice Milosavljević in v sodelovanju z režiserjem Juretom Novakom začela razvijati in pisati »mini dramo«, iz katere je pozneje nastalo njeno prvo dramsko besedilo z naslovom *Taubeka*.

Mednarodna DELAVNICA na letošnjem TSD bo velika priložnost za tri obetavne dramatičarke, hkrati pa tudi za povezovanje in izmenjavo izkušenj med hrvaškimi in srbskimi ustvarjalci in festivali. In seveda za promocijo slovenske dramatike. Zato vsem sodelujočim na letošnjih DELAVNICAH želim veliko uspešnega dela, ustvarjalnega zanosa in prijetnega druženja.

Marinka Poštrak,
vodja umetniškega oddelka in koordinatorka delavnic dramskega pisanja

SODELOVANJE MEDNARODNEGA GLEDALIŠKEGA INŠTITUTA IN TEDNA SLOVENSKE DRAME

Slovenski center ITI, ki ponovno deluje od leta 2008, že četrtič daje pobudo za sodelovanje v okviru spremljevalnega sporeda Tedna slovenske drame. Po mednarodni okrogli mizi, namenjeni mreženju festivalov (2009), mednarodnih okroglih mizah, ki so potekale v sodelovanju z Mednarodnim forumom dramatikov pri ITI, in po Mednarodnem forumu dramatikov – IPF ITI (International Playwrights Forum) leta 2010 in 2011 je letošnje dogajanje naravnano bolj praktično.

Regionalna delavnica dramskega pisanja, ki bo potekala v sodelovanju nacionalnih centrov ITI iz Hrvaške, Srbije in Slovenije, IPF ITI in dveh nacionalnih festivalov (TSD v Kranju in Sterijevo pozorje v Novem Sadu), hkrati pomeni tudi prvo tovrstno mednarodno sodelovanje v okviru mreže ITI. Vse od osamosvojitve dalje je bilo namreč delo nacionalnih centrov v takih povezavah in tovrstno sodelovanje skorajda nemogoče, šele zdaj je opaziti oživitve regije in s tem nove možnosti za sodelovanje. Lani se je mreži pridružil nacionalni center v Srbiji, v teh dneh pa se odpira novi center v Bosni in Hercegovini, kar seveda pomeni številne nove poti za tovrstno projektno ter tudi medfestivalsko povezovanje in sodelovanje.

Osnovna ideja mednarodne delavnice je izmenjava gledaliških, pisateljskih izkušenj in znanja ob aktivnem sodelovanju med mentorji in mladimi dramatikami iz Slovenije, Hrvaške in Srbije. Delo bo potekalo v treh ciklih, v Kranju konec marca v sklopu festivala TSD, v Zagrebu konec aprila ter v Novem Sadu na začetku junija v okviru Sterijevega pozorja, rezultat projekta pa bo odrska predstavitev vseh treh del.

V projektu bodo kot mentorji sodelovali Vinko Möderndorfer, Boško Milin in Jasen Boko ter tri mlade dramatičarke, Simona Hamer, Sanja Savić in Lana Šarić. Namen projekta je nastanek treh novih dramskih del, ki jih bodo dramatičarke gradile ob pomoči priznanih mentorjev, ti pa bodo z njimi sodelovali v Kranju, Zagrebu in Novem Sadu, torej vsak mentor posebej na svojem »prizorišču«. Celotna ekipa se bo ob koncu sestala v Novem Sadu; takrat bomo pripravili tudi skupno srečanje vseh sodelujočih ter si izmenjali izkušnje, ki si jih bomo nabrali ob našem prvem skupnem projektu.

Skupnemu projektu treh nacionalnih centrov ITI, dveh nacionalnih festivalov in IPF ITI želiva uspešen začetek in odmevne rezultate, mentorjem in mladim dramatičarkam pa veliko dobrih zamisli in ustvarjalnega zagona. Hkrati se zahvaljujema tudi gostiteljem tega dogodka in vseh treh delavnic: Tednu slovenske drame v Kranju in Prešernovemu gledališču Kranj z direktorico Mirjam Drnovšček in dramaturginjo Marinko Poštrak, Hrvaškemu centru ITI in predsednici Željki Turčinović, Srbskemu centru ITI in predsedniku Svetislavu Jovanovu ter festivalu Sterijevo pozorje v Novem Sadu.

Tatjana Ažman, predsednica SC ITI in članica
Mednarodnega izvršnega sveta ITI (Executive Council ITI Worldwide)

Jasen Boko,
predsednik Mednarodnega foruma dramatikov ITI

MENTORJI

VINKO MÖDERNDORFER

Vinko Möderndorfer je vsestranski gledališki in literarni ustvarjalec. Rodil se je leta 1958 v Celju. Leta 1981 je opozoril nase z odmevno pesniško zbirko *Mah*, leta 1982 je s predstavo *Snubač* A. P. Čehova diplomiral iz gledališke režije na ljubljanski AGRFT. Istega leta je izšel njegov dramski prvenec *Kruti dnevi*. Temu so sledile številne drame in komedije, med njimi *Prilika o doktorju Mengeleju* (1986), *Help* (1988), *Camera obscura* (1990), *Transvestitska svatba* (1994), *Hamlet in Ofelija* (1994), *Štirje letni časi* (1995) in še številne druge, s katerimi si je pridobil sloves enega najuspešnejših slovenskih komediografov. Za svoja dramska besedila je prejel številne nagrade. *Vaja z bora* (1998), *Limonada slovenica* (1999), *Podnajemnik* (2001), *Na kmetih* (2003) in *Šah mat* (2006) so na Dnevih komedije v Celju prejele nagrado za najboljše komedijsko besedilo. Pohvali se lahko tudi z največ za nagrado Slavka Gruma nominiranimi dramami (na razpisu v okviru Tedna slovenske drame v Kranju). Med nominiranimi besedili so bila naslednja: *Tri sestre* (2002), *Na kmetih* (2003), *Mefistovo poročilo* (2003, 2004), *Mrtve duše* (2005), *Na dnu* (2006), *Lep dan za umret* (2007), *Spalnica ali Sveti Jurij ubija zmaja* in *Vaje za tesnobo* (2011) ter *Vaje za tesnobo* in *Deset* (2012).

BOŠKO MILIN

Boško Milin se je leta 1966 rodil v Beogradu. Študij dramaturgije na Fakulteti dramskih umetnosti v Beogradu je končal leta 1989, leta 2000 pa je magistriral iz teatrologije.

Napisal je več kot trideset radijskih iger in dramatisacij, ki so jih izvedli na valovih Dramskega programa Radia Beograd.

Do leta 1994 je kot asistent režije sodeloval z gledališko skupino Theater zum Fürchten. Med letoma 1993 in 1995 je bil dramaturg v Narodnem gledališču v Beogradu, od leta 1994 deluje kot predavatelj na katedri za dramaturgijo tamkajšnje Fakultete dramskih umetnosti. Trenutno kot izredni profesor vodi seminarje pisanja radijskih iger, gledališke kritike in izvirnih celovečernih dram. Predava tudi teorijo drame 18. in 19. stoletja.

Sodeloval je na več teatroloških simpozijih, bil član uredništva gledališke revije *Scena*, sodelavec berlinske revije *Theater der Zeit* in zagrebške revije *Kazalište*. Stalno sodeluje z beograjsko revijo *TFT (Teatar, film, teorija)*. Med letoma 2000 in 2002 je bil selektor Sterijevega pozorja ter član več gledaliških in filmskih žirij.

Nagrade:

- srebrna medalja Univerze umetnosti 2001
- Sterijeva nagrada za gledališko kritiko 2008
- Sterijeva nagrada za gledališko kritiko Miodrag Kulundžić 2010

JASEN BOKO

Jasen Boko je diplomiral iz dramaturgije in svetovne književnosti. V Hrvaškem narodnem gledališču (HNK) v Splitu je deloval kot dramaturg, v *Slobodni Dalmaciji* pa kot novinar in urednik. Na Filozofski fakulteti splitske univerze je deset let predaval lutkarstvo in odrsko kulturo. Predseduje Mednarodnemu forumu dramatikov (International Playwrights' Forum, ITI UNESCO).

Več kot dvajset njegovih dram ter lutkovnih iger za otroke in mladino so prek štiridesetkrat uprizorili na poklicnih odrih po Hrvaški, v Sloveniji, Bosni in Hercegovini ter Srbiji, vrsta njegovih del pa je bila uprizorjena v dramskem programu hrvaškega radia.

Za lutkovno igro *Kako je angel dobil krila* je prejel nagrado za novo otroško dramsko besedilo – Mali Marulić, za besedilo *O zelju in bogovih* pa leta 2010 nagrado Marina Držića.

Objavil je več knjig: *Gledališka ura in druge drame* (1995), *Nova hrvaška drama* (2002), *Tin, trideset let potovanj* (2005), *Peta stran sveta* (2006), *Zapisi iz gledališkega (so)mraka* (2007), *Na svileni poti (Kako nam je Marko Polo lagal)* (2009), *Zgodbe iz muzeja* (2010) in *Gledališče* (2012).

Kot selektor ali član žirije je sodeloval s številnimi mednarodnimi festivali. Lani je bil član strokovne žirije Tedna slovenske drame.

DRAMATIČARKE

SIMONA HAMER

Simona Hamer (1984) je diplomirana dramaturginja, dramatičarka in producentka, ki se je med študijem dramaturgije na ljubljanski Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo vzporedno izobraževala še na *Maskinih* seminarjih sodobnih scenskih umetnosti, v Šoli ustvarjalne kritike, Pre-Glejevem Laboratoriju, seminarju dramskega pisanja (mentor Dušan Jovanović) ter različnih delavnicah dramskega pisanja v Sloveniji in v tujini.

Objavila je drami *Taubeka* (Dramober 2008) in *Tik-tak* (Dramober 2009).

Kot dramaturginja je delovala v Gledališču Glej, trenutno pa je umetniški sododja KD Integrali in članica umetniške skupine Preglej.

SANJA SAVIĆ

Sanja Savić se je rodila v Sarajevu leta 1988. Osnovno šolo in gimnazijo je končala na Palah, študij dramaturgije pa na Fakulteti dramskih umetnosti v Beogradu. Piše drame, kratke zgodbe, scenarije, občasno tudi pesmi. Obiskuje podiplomski študij na katedri za dramaturgijo Fakultete dramskih umetnosti v Beogradu.

Junija 2012 je izšla prva zbirka zgodb *Kad žirafa progovori*. V reviji *Scena iz Novega Sada* je bila objavljena njena drama *Kod šejtana ili Jedna dobra žena*, dramo *Umri da ti kažem* pa so leta 2011 uprizorili v Kulturnem centru Pale.

Udeležila se je več scenarističnih delavnic (Festival filmskega scenarija v Vrnjački Banji leta 2008 in 2011, Bridge Fest v vzhodnem Sarajevu 2009 ter Tržaški filmski festival 2012).

Trenutno pripravlja scenarija za dva kratka interaktivna filma, režijo kratkega igrano-animiranega filma *Kako mravi i krave utiču na ženski život*; sodeluje pri realizaciji srednjemetražnega risanega filma *Mika mrav* ter pri pisanju scenarija za celovečerni film *Travniška kronika* po romanu Iva Andrića

LANA ŠARIĆ

Lana Šarić je svojo poklicno pisateljsko pot začela leta 2001, ko se je vpisala na oddelek za dramaturgijo na Akademiji dramskih umetnosti v Zagrebu, kjer je leta 2007 diplomirala. Piše drame, radijske igre, filmske in televizijske scenarije, dramtizacije in priredbe. Režirala je gledališke predstave in film.

Od leta 2005 so v gledališčih uprizorili njene drame *Meso* (&TD Zagreb) v njeni režiji, *Ifigenija* (Mala scena, Zagreb, I. Šimić), *Neboder* (INK Pulj, E. Liverić), *Balada o pingvinu* (Gledališče slepih in slabovidnih Novo življenje, I. Plazibat) in *Mala djeca, veliki ljudi* (Narodno učilište Dubrava, Zagreb, R. C. Gatica).

S svojima dramama *Dupin, rak i lastavica* ter *Meso* (2004, 2005) je sodelovala na forumih dramatikov Interplay v Grčiji, World Interplay v Avstraliji ter na Autorenforumu v Nemčiji.

Od leta 2010 je glavna urednica spletne strani *Drame.hr*, ki je namenjena promociji in predstavitvi hrvaške dramatike.

PREDSTAVITEV KNJIGE DRAME OD A DO Ž

Četrtek, 29. marca, ob 19.00

Knjiga Alenke Goljevšček prinaša celovit pregled slovenske dramatike. Pri svojem delu se je avtorica naslonila na sistematično raziskovanje Tarasa Kermaunerja in v njem zbrala 765 vsebin slovenskih dram. Pogovor s pisateljico, dramatičarko in esejistko bo priložnost za nov odgovor na vprašanje, kaj in zakaj pišemo Slovenci za oder.

Po besedah avtorice tega dragocenega in zanesljivega priročnika za vse, ki se zanimajo za slovensko dramatiko, je več kot trinajst let ustvarjalnega dela navrglo ključno spoznanje, da so vse slovenske drame del slovenske zgodovinske zavesti in ne le literarna zapuščina Prešerna in Cankarja, na katero se najpogosteje sklicujemo. Prav vse drame so žive priče zgodovinskega dogajanja in živi viri za raziskovalce duhovne in družbene zgodovine.

MEDNARODNO SREČANJE FESTIVALOV NACIONALNIH DRAMATIK

Sobota, 31. marca, ob 11.00

Teden slovenske drame se začneja povezovati s sorodnimi festivali, da bi tako skupno prispevali k promociji, prevajanju in uprizarjanju nove dramatike. Med gosti letošnjega Tedna slovenske dramatike so predstavniki naslednjih festivalov:

Festival bosansko-hercegovske drame, Zenica, Bosna in Hercegovina,
Festival Dnevi sodobne bolgarske drame, Shumeni, Bolgarija,
Festival Marulićevi dnevi Split, Hrvaška,
Festival Sterijevo pozorje, Novi Sad, Srbija,
Festival Quartieri dell'arte (QdA), Viterbo, Italija.

V okviru Tedna slovenske drame se bodo predstavniki na skupnem sestanku pogovarjali o možnostih za medsebojno sodelovanje in skupnih mednarodnih projektih.

OKROGLA MIZA

ROBOVI SLOVENSKE DRAMATIKE

Četrtek, 5. aprila, ob 16.00

Morda odgovor na vprašanje, kaj je slovenska dramatika, sploh ni tako samoumeven. Zlasti še, če ga motrimo s problematičnih robov. Enega takšnih robov predstavlja pojav priredb oziroma dramatizacij, v katerem slovenska dramatika z A. T. Linhartom pravzaprav korenini. Skupaj s povabljenimi ustvarjalci in ustvarjalkami, teoretičarkami in teoretiki, predstavniki več generacij, bomo motrili tanke meje med izvirno dramatiko in enostavnimi priredbami. Vprašanje je še posebej aktualno pri sodobnih praksah pisanja za oder, ki z *ready-made* in deljenim soavtorstvom rušijo prej jasne meje izvirnosti ter avtorstva. Festival TSD sodelovanje priredbam predstav, nastalih po slovenskih predlogah, omogoča, priredbe del tujih avtorjev pa ne morejo (več) sodelovati. Kako pa je s priredbami nadnacionalnih, na primer starogrških ali bibličnih virov? Ob tem se odpira tudi neogibno vprašanje, kakšno vlogo ima nacionalna dramatika v globalnem svetu, ko lastne identitete ne moremo več utemeljevati (zgolj) na kulturnih dosežkih domačih umetnikov.

DAN NOMINIRANCEV

Petek, 6., in sobota, 7. aprila, od 10.00 do 17.00

Predstavljeni bodo odlomki besedil, nominiranih za Grumovo nagrado. Sledili jim bodo pogovori v moderaciji Zale Dobovšek; na njih bodo sodelujoči kritiško pretresli nominirane drame.

petek, 6. aprila

10.00 – Žanina Mirčevska: *Kaj sanjajo svinje*
Simona Hamer, Blaž Lukan

12.00 – Vinko Möderndorfer: *Vaje za tesnobo*
Eva Mahkovic, Alja Predan, Maja Šorli

15.00 – rokgre: *Baalram*
Nika Leskovšek, Petra Pogorevc

sobota, 7. aprila

10.00 – Ivo Svetina: *Stolp*
Andraž Golc, Jaka Andrej Vojevec

12.00 – Vinko Möderndorfer: *Deset*
Marko Bratuš, Krištof Jacek Kozak, Eva Kraševc

Poleg omenjenih gostov so k sodelovanju povabljeni tudi člani žirije in avtorji nominiranih dram, kot aktivno občinstvo pa še študentje z Akademije za gledališče, radio, film in televizijo ter Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Avtorica koncepta dneva nominirancev in režiserka odlomkov je Eva Nina Lampič.

ZADRŽEVANJE PRDCA (G-FART)

Petek, 6. aprila, ob 18.00

Avtorji: Simon Belak, Tjaša Črnigoj, Žiga Divjak, Anej Korsika, Urška Sajko, Zala Sajko, Jurij Smrke, Nina Šorak, Juš Zidar in Nina Zupančič
Produkcija: Skupina G-FART in Oddelek za dramaturgijo AGRFT

Kdor pogosto misli na gledališče, se bo prej ali slej začel spraševati, kakšen je odnos med gledališčem in tekstom. Mi pa se tokrat nismo želeli preveč spraševati in razmišljati; raje smo začeli kar pisati. Rekli smo: Naj bo nekaj, kar vsi poznamo! – In bila je beseda: prdec; zadrževanje prdca. In od tu naprej so se potočki ustvarjalnosti usuli v različne smeri; eni so začeli iz forme, drugi iz vsebine, vsak iz svojega pojmovnega sveta – in končno – vsak iz svojega stališča do te tako preproste, primitivne, a hkrati bistvene teme.

Tako je nastal preplet papirnatih prdcev, izpod ... različnih avtorjev. Nastalo je besedilo, ki je pogovor o zadrževanju prdca na več ravneh. Predvsem nas je zanimal pogovor med avtorji, metafizijski pogovor. To je bila podlaga za rojstvo vseh drugih pogovorov, prek katerih se vzpostavlja fiktivni svet *zadrževanja prdca*. Po vzoru vsega tega je tudi bralna uprizoritev nastalega besedila zastavljena ne samo kot pogovor dramskih oseb, ampak kot pogovor različnih medijev, svetov, različnih govoric in celo uprizoritvenih sredstev.

In po vsem tem šele vprašanja: Kaj je s tem prdcem? Kdo ga zadržuje in kdaj bo postal to, kar je smisel njegove eksistence – prdec? Je prdec tekst, ki ga zadržuje pišoč? Je tekst tisti, ki v sebi zadržuje prdec, ki se v velikem

slogu uresniči skozi teater? In tako dalje. – Skratka: Kakšna je sedaj ta ljubezenska zveza med teatrom in tekstom? Kdo tukaj prdi in ali se taki zvezi sploh lahko kar tako prdi? Pa seveda še: ali se bo na bralni uprizoritvi tako – zares – prdelo? Pogovor bo našel odgovor. Vabljeni.

Zadrževanje prdca je tretji projekt skupine G-FART. *Prezir*, festival ekspresionističnih enodejank maja 2011 na AGRFT, je bil ključen za to, da smo se zbrali in ustanovili kolektiv. Drugi projekt – simpozij z naslovom *Mi vsi smo teater!* – smo izvedli oktobra 2011 na Borštnikovem srečanju. Ugotovili smo, da teater, kakršen je sedaj, nima zares svojega mesta v svetu. – In to je nekaj, kar je treba spremeniti. Zato vse od takrat v sebi »tenstamo« prdec vseh prdecv, ki bo odpihnil staro šaro mrtvega teatra nekam za horizont, in izza njega se bo vzdignilo novo jutro, nova doba resničnega gledališča, ki bo spet imelo svojo moč. Moč, ki mu pripada že od vekomaj. Teater bo *The chosen one*. Rešitelj sveta.

Smo kolektiv, ki ima rad gledališče. Imenujemo se G-FART in naš poklic je: superheroji, ki bodo rešili svet pred zginitjem in človeštvo pred samouničenjem.

DROBCI JAZA (dramski krožek študentov Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani)

Petek, 6. aprila, ob 20.00

Dramski krožek študentov primerjalne književnosti in literarne teorije je začel delovati v študijskem letu 2009/2010, ko sta na pobudo študentov – do profesorja sta s svojimi besedili stopili Anja Radaljac in Danaja Vastič – prof. Boris A. Novak in režiser Vinko Möderndorfer prevzela mentorstvo. Poglobili so se v zunanjo, pa tudi notranjo formo drame in se pri tem osredotočali predvsem na psihologijo likov in razumevanje medčloveških odnosov, pretehtali pa so tudi svoje ideje. Prizore so predstavili pod skupnim naslovom *Enorazdejanke*.

Naslednje leto so pod skupnim naslovom *Srce hiše* – po pesmi Zale Krajnc – ustvarili študentsko stanovanje, kjer so živeli mladi podnajemniki. Iskali so njim lastne trpke, povedne situacije, ki so jih zapisali v izrazu realistične drame.

Letos prvič delamo sami. Odločili smo se, da bo vsak posameznik prispeval tematsko poljuben prizor in se tako kar najbolj individualno izrazil. Skupni imenovalec se kaže na družbenokritični ravni. *Drobcji jaza* odpirajo naše poglede na družbena dogajanja, medčloveške odnose ter eksistencialno-bivanjska vprašanja, hkrati pa jih sestavlja širok razpon različnih poetik.

Sodelujejo: Helena Čehovin, Alex Devetak, Bojana Jovičević, Brina Klampfer, Aljaž Krivec, Tjaša Mislej, Jana Penca, Ina Puntar, Anja Radaljac in Miran Šoba.

PREDSTAVITEV KNJIGE IZ ZBIRKE GRUMOVİ NAGRAJENCI

Torek, 10. aprila, ob 17.00

Prešernovo gledališče Kranj in založba Zelolepo, Kranj

V okviru 40. tedna slovenske drame smo v sodelovanju z založbo Zelolepo začeli nagrajena besedila objavljati v zbirki, ki bo obsegala štirinajst trdo vezanih knjig, vsa dramska besedila pa bodo natisnjena tudi v angleškem prevodu. Prva knjiga je izšla novembra 2009 (v njej so objavljene drame *Razred* Matjaža Zupančiča, *Za naše mlade dame* Dragice Potočnjak in *Smeti na luni* rokgreja), druga konec decembra 2009 (v njej sta objavljeni drami *Konec Atlasa* Žanine Mirčevske in *5fantkov.si* Simone Semenič), tretja, decembra 2011 (*Hodnik* Matjaža Zupančiča, *Nora Nora* Evalda Flisarja in *Križ* Matjaža Briškega). V četrti knjigi bo izšla drama, ki je prejela Grumovo nagrado lani – *Shocking Shopping* Matjaža Zupančiča).

41. TEDEN SLOVENSKE DRAME

41. teden slovenske drame je potekal od 16. marca do 6. aprila 2011.
Selektor je bil režiser in pisec Marko Sosič.

TEKMOVALNI PROGRAM

Gregor Strniša: **ŽABE**

režija Jernej Lorenci, produkcija Mestno gledališče Ptuj

Ivan Cankar: **JAKOB RUDA**

režija Sebastijan Horvat, produkcija Prešernovo gledališče Kranj

Ivo Prijatelj: **TOTENBIRT**

režija Mile Korun, produkcija SNG Drama Ljubljana

Tamara Matevc: **ZALJUBLJENI V SMRT**

režija Samo M. Strelec, produkcija Slovensko stalno gledališče Trst
in Novi ZATO.

Besedilo po igralskih improvizacijah **PREKLET NAJ BO IZDAJALEC
SVOJE DOMOVINE!**

režiser Oliver Frlić, produkcija Slovensko mladinsko gledališče Ljubljana

Boris Pahor, Boris Kobal: **NEKROPOLA**

režiser Boris Kobal, produkcija Društvo Celinka, KUD Pod topoli
in Mestno gledališče ljubljansko

Ivan Cankar (Blaise Pascal, Étienne de la Boétie, G. W. F. Hegel, Louis
Althusser): **HLAPCI/Komenitrana izdaja**

režiser Matjaž Berger, produkcija Anton Podbevšek Teater Novo mesto
in Prešernovo gledališče Kranj

SPREMLJEVALNI PROGRAM

Gorazd Žilavec, Ajda Toman, Rok Matek, Nebojša Pop-Tasić, Vito Taufer:

DA, GOSPOD!

režiser Vito Taufer, produkcija Gledališče Koper – Teatro Capodistria

Gregor Fon: **PES, PIZDA, PEDER**

režiser Primož Ekart, produkcija Mestno gledališče ljubljansko in Imaginarni

Simona Semenič: **5FANTKOV.SI**

režiser Jure Novak, produkcija Mestno gledališče ljubljansko

Tamara Doneva: **MISTERIJ ŽENE**

režiser Alen Jelen, produkcija ŠKUC gledališče Ljubljana

NAGRADE

GRUMOVA NAGRADA 2011

ŽIRIJA ZA GRUMOVO NAGRADO

Strokovno žirijo za nagrado Slavka Gruma so sestavljali:

- Sebastijan Horvat, režiser,
- mag. Primož Jesenko, teatrolog in gledališki kritik,
- mag. Tea Rogelj, dramaturginja,
- Vesna Slapar, igralka,
- Rok Vevar, teatrolog in gledališki kritik.

BESEDILA, NOMINIRANA ZA GRUMOVO NAGRADO 2011

Matjaž Zupančič: SHOCKING SHOPPING

Vinko Möderndorfer: SPALNICA ALI SVETI JURIJ UBIJE ZMAJA

Ivo Svetina: STOLP

Milan Kac: VAJE ZA TESNOBO

Grumovo nagrado za najboljše dramsko besedilo je po izboru strokovne žirije v sestavi Sebastijan Horvat (predsednik), mag. Primož Jesenko, mag. Tea Rogelj, Vesna Slapar in Rok Vevar pripadla **Matjažu Zupančiču za njegovo dramo *Shocking Shopping***.

OBRAZLOŽITEV:

Kaj se zgodi z neznanim posameznikom Jožefom Kotnikom, čigar ime nevarno spominja na Jozefa K. iz nekega drugega časa, ko zabljen od napisov, reklam in oglasov vstopi v trgovski sistem *Shocking Shoppinga*? Drama, ki se poigrava s stilom filmske grozljivke, z grotesko in absurdom, uprizarja pasijon naključnega kupca, ki se obupno trudi, da bi izstopil, da bi se izognil odgovornosti

in krivdi, da bi domov odnesel le štruco kruha in pol piščanca, namesto tega pa ga ta čudno grozljiva trgovina priklepa nase in ga pošilja iz bizarnih v še bolj bizarne birokratske in žanrske situacije. Vse se začne s tem, ko je ubogi Jožef primoran, da kot petdesettisoči obiskovalec SSC-ja sprejme nagrado, podpiše pristopno izjavo, izpolni formularček, anketo in s tem postane član, del sistema, mreže, občestva, skupnosti prijateljev, ki dobro mislijo, tako rekoč družinski član nečesa, kar je večje od njega in kar mu bo zagotovilo, da nikoli več ne bo sam.

Shocking Shopping je spretno napisana drama, ki prek mikrofizičnih eksemplov spregovori o globalni sliki sveta. V svoje duhovito in na trenutke tudi agresivno žanrsko tkivo nenehno prepušča kritiko obstoječega krogotoka trgovine, ki mu nihče ne more ubežati. Še zlasti pa ne Jožef, idealni potrošnik, slehernik, ki se v nič ne vtika, se za stvari ne zanima, si ne upa gledati v oči, ima rad mir, ko pa je priča nasilju, se ubogljivo postavi v kot in gleda v zid. Ljudje se ne pobijajo v vojnah. Ljudje se pobijajo v trgovinah.

ŠELIGOVA NAGRADA 2011

Šeligovo nagrado za najboljšo predstavo po izboru mednarodne strokovne žirije (Amelia Kraigher – predsednica, Jasen Boko in Dušan Rogelj) je prejela predstava **Ivan Cankar (Blaise Pascal, Étienne de la Boétie, G. W. F. Hegel, Louis Althusser): Hlapci/Komentirana izdaja** v režiji **Matjaža Bergerja** in izvedbi **Anton Podbevšek Teatra Novo mesto in Prešernovega gledališča Kranj**.

UTEMELJITEV

Paradigmatško delo slovenske dramatike v interpretaciji Matjaža Bergerja stopa v dialoge z ikonami evropske miselne, umetnostne in kulturne zgodovine

ne ter nam skozi razpira primeže delovanja ideologije nasploh. Intenziven spektakelski učinek predstave vstaja iz do potankosti izdelanega likovnega izraza ter izjemne discipline celotnega igralskega ansambla. Cankarjeva kritika hlapčevstva se nam v Bergerjevih premišljenih komentarjih in intertekstualnih nanosih ne kaže več kot tipičen slovenski problem, ampak kot eden od temeljev veliko širše, globalizirane družbe. Bergerjevo komentirano branje *Hlapcev* nam Cankarja razkriva kot sodobnika, predstava pa iz teatroloških in umetnostnih okvirov prestopa v polje družbenega delovanja.

NAGRADA OBČINSTVA

Nagrado občinstva, za katero so se potegovale vse predstave tekmovalnega in spremljevalnega programa, je prejela predstava **Ivan Cankar (Blaise Pascal, Étienne de la Boétie, G. W. F. Hegel, Louis Althusser): *Hlapci/Komentirana izdaja*** v režiji Matjaža Bergerja in v izvedbi Anton Podbevšek Teatra Novo mesto in Prešernovega gledališča Kranj. Nagrada je prejela najvišjo oceno med vsemi sodelujočimi predstavami, in sicer 4,79 (ocene od 1 do 5).

GRÜN-FILIPICEVO PRIZNANJE

Žirija v sestavi Sebastijan Horvat (predsednik), mag. Primož Jesenko, mag. Tea Rogelj, Vesna Slapar in Rok Vevar je Grün-Filipićevo priznanje podelila **Edi Čufer**.

UTEMELJITEV

Žirija se je odločila, da Grün-Filipićevo priznanje letos podeli dramaturginji in teoretičarki **Edi Čufer** za njen prispevek h knjigi *Kronotopografije plesa: Dve razpravi*. Njeno teoretsko-zgodovinsko delo z naslovom »Zapisovanje

gibanja – Dramaturška meditacija o kulturni zgodovini plesnih notacij« je zgodovina in teoretizacija razmerja med plesom in pisavo, med telesno prakso in težnjo, da bi tej praksi priskrbeli medij, ki bi ji zagotovil spomin in odpravil njeno minljivost. Eda Čufer sledi praksam plesnih notacij od 17. stoletja do danes, čeprav delo seveda nima težnje po katalogizaciji teh praks. Dovolimo si ga interpretirati takole: ker je bila težnja po zapisovanju gibanja v štiristoletni novoveški plesni zgodovini večinoma neuspešna in se je možnost fiksacije plesa v nekem mediju pokazala šele z moderno in postmoderno dobo ter njenimi tehnologijami, to ne vpliva samo na paradigmatške prelome v plesni zgodovini, ampak se z možnostmi zapisa radikalneje rekodira, rekonstruira, reflektira in na novo utelesi ali raztelesi telo in njegove prakse.

Žirija pa Grün-Filipičevega priznanja ne podeljuje samo temu izvrstnemu kulturnozgodovinskemu delu, ampak želi afirmirati tudi izjemni dramaturški in teoretski prispevek Ede Čufer sodobnim scenskim umetnostim zadnjih treh desetletij v Sloveniji. Eda Čufer je kot soustanoviteljica Gledališča sester Scipion Nasice avtorsko sodelovala pri predstavi *Krst pod Triglavom* iz leta 1986, pri kateri je dramaturški režim reprezentacijske postopke prekrstil v dramo zgodovinskih estetskih in političnih diskurzov. S svojim dramaturškim delom je v devetdesetih letih redefinirala in razširila pristojnosti in avtorske investicije, ki se v institucionalnih dramaturških praksah ponavadi pripisujejo dramaturgu, kar je bilo razvidno predvsem iz njenega dela z Markom Peljhanom in Iztokom Kovačem, hkrati pa je njeno prizadevanje po deteritorializaciji scenskih umetnosti jasneje razvidno, če tem imenom dodamo še njeno sodelovanje s kolektivom Irwin. Dramaturško polje Ede Čufer ni zgolj lokalni red smisla, ki se običajno vpisuje v posamezno predstavo, ampak je mišljeno izrazito kontekstualno, v zgodovinskem in teoretskem smislu, tvorjeno iz vsega, kar se mora vpisovati v posamezno delo in kontekst, da bi umetniška misel zmogla prebiti različne diskurze moči.

Dobitnik Grumove nagrade 2011 Matjaž Zupančič za dramo *Shocking Shopping*

Foto: Mare Mutić

Sklepna slovesnost 41. tedna slovenske drame

Podelitev Šeligove nagrade 2011 za predstavo *Hlapci/Komentirana izdaja* v režiji Matjaža Bergerja

Foto: Tina Dokl

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

792.079(497.4)«2012»

TEDEN slovenske drame (42 ; 2012 ; Kranj)
[Dvainštirideseti]

42. teden slovenske drame, 27. 3.-11. 4. 2012 / [uredil Janez
Vencelj]. - Kranj : Prešernovo gledališče, 2012

ISBN 978-961-92749-6-5

1. Vencelj, Janez, dramaturg

260966912

42. TEDEN SLOVENSKE DRAME

Selektorica 42. TSD

Amelia Kraigher

Strokovna žirija za Grumovo nagrado

Diana Koloini (predsednica), **Alen Jelen**, **Martina Mrhar**,

Vesna Pernarčič, **dr. Tomaž Toporišič**

Strokovna žirija za Šeligovo nagrado

Tatjana Ažman, **Tanja Lesničar Pučko**, **Igor Ružič**

Koordinatorica delavnice dramskega pisanja

Marinka Poštrak

Režiserka otvoritvene in sklepne slovesnosti

Neda Rusjan Bric

Avtorica koncepta dneva nominirancev in režiserka odlomkov:

Eva Nina Lampič

Koordinator programa

Robert Kavčič

Odnosi z javnostjo

Janez Vencelj

www.tsd.si

Programska knjižica 42. tedna slovenske drame

Izdajatelj Prešernovo gledališče Kranj

Zanj **Mirjam Drnovšček**

Uredil **Janez Vencelj**

Lektorica **Mateja Dermelj**

Oblikovanje **Tanja Radež**

Priprava za tisk **Alten10**

Tisk **Tiskarna Oman, Kranj**

Naklada **600 izvodov**

Marec 2012

Javni zavod Prešernovo gledališče Kranj

Glavni trg 6, 4000 Kranj, Slovenija

Telefon + 386 (0)4 280 49 00, Fax: + 386 (0)4 280 49 10

Elektronski naslov pgk@pgk.si, Spletna stran www.pgk.si